

Recull documental i d'activitat, 2004 a 2010

*Ignasi Aldomà Buixadé,
Lleida, a 22 de març de 2011*

En la perspectiva de 7 anys de treball es fa un recull dels documents generats que no han estat publicats. No són tots, sinó una selecció d'aquells que es creu permeten veure també la trajectòria seguida.

Índex continguts

DEL MANIFEST DE VALLBONA AL COMPROMÍS PER LLEIDA.....	3
Text del Manifest de Vallbona.....	4
Refermament de les propostes del Manifest de Vallbona (carta oberta).....	5
Resum postulats del Manifest de Vallbona	5
Acte signatura del Manifest, Universitat de Lleida, 30 d'abril 2005	9
JORNADES “LLEIDA, COMPROMÍS DE FUTUR”, ABRIL MAIG 2007	11
Resum de les Jornades (Ignasi Aldomà).....	11
Cap al Compromís per Lleida	20
COMPROMÍS PER LLEIDA, TÀRREGA 15 DESEMBRE 2007.....	21
CRISI DE LA SEQUERA, PRIMAVERA 2008	24
Pronunciament impulsors Compromís per Lleida.....	24
Manifest conjunt societat civil, manifestació 1 de maig 2008	25
Els plantejaments del Compromís tenen ressò a Barcelona	27
SESSIONS DE TREBALL COMPROMÍS PER LLEIDA, 2008-2009.....	28
Taula 1.Economia i agroindústria (Cambra Tàrrega).	29
Taula 2. Territori i medi ambient (Mollerussa)	32
Taula 3. Cultura i projecció exterior (Ateneu Popular de Ponent)	36
Taula 4. Diàleg social (Universitat de Lleida).....	38
Taula 5. Mobilitat i comunicacions	41
Presentació SEBAP Barcelona, 10 febrer 2009: Gestió de l'aigua i cohesió territorial a Catalunya 43	
Ponència presentada: "El canal Segarra-Garrigues, una oportunitat per al desenvolupament d'una Catalunya més equilibrada"	44
CRISI DE LES ZEPA I CANAL SEGARRA-GARRIGUES	47
Superar la confrontació ZEPA-aigua (article diari Segre)	47
Jornada Tècnica: integració ambiental i territorial del canal Segarra-Garrigues.....	48
Propostes derivades de la Jornada Tècnica ZEPA (Josep Ma Llop)	49
TRANSVERSALITATS CATALANES.....	51
Aigua per Unir, sessió Girona 15 de maig de 2010	51
Plantejament d'una proposta per a la gestió de l'aigua a Catalunya.....	51
Aigua per unir, sessió Lleida, 18 setembre 2010	53
Tancament Acte Compromís per Lleida 18 setembre 2010 (I. Aldomà)	54

DEL MANIFEST DE VALLBONA AL COMPROMÍS PER LLEIDA

El 29 de maig de 2004 es proposa i signa a Vallbona de les Monges el Manifest de Vallbona que seria donat a conèixer i refrendat més tard per una extensa representació de la societat civil lleidatana, sindicalistes agraris i ecologistes inclosos. La tardor de 2003 només un 7% dels beneficiaris regants havia acudit a la derrama de 30 euros plantejada per l'administració i la Comunitat de Regants expectant i la Realització del canal Segarra-Garrigues havia quedat en entredit.

El Manifest organitza cinc jornades celebrades entre el gener-abril de 2005 on es fa una presentació tècnica i s'obre el debat sobre els diferents aspectes de la realització del canal Segarra-Garrigues. Seran editades per la Fundació Territori i Paisatge- Pagès editors el 2006.

Impulsors i simpatitzants participen reiteradament a les manifestacions de l'1 de maig amb la seva proposta pròpia. Es mantenen contactes amb totes les institucions lleidatanes i els representants de les institucions catalanes i de l'estat per donar a conèixer i reivindicar les propostes del Manifest de Vallbona.

Un grup de tècnics desenvolupen les propostes del Manifest en un informe extens donat a conèixer el mateix any i publicat posteriorment per Pagès editors (Les propostes del Manifest de Vallbona, 2007).

Durant l'any 2007 els impulsors del Manifest de Vallbona fan un salt en les seves reivindicacions del canal Segarra-Garrigues i integren aquest en el context del desenvolupament de les comarques de Lleida. Es planteja el decàleg del Compromís per Lleida, que és signat per una nodrida representació de la societat civil lleidatana el 15 de desembre de 2007 a Tàrraga; s'hi integren les propostes del Manifest de Vallbona.

Participació de signants i manifestants del Manifest de Vallbona a la manifestació de l'1 de maig 2006 (diari Segre 2-5-2006).



Simpatitzants i firmants del manifest de Vallbona van participar ahir en la manifestació.

ANDORRA

● UGT va assegurar que treballarà per aconseguir la llibertat sindical dels empleats a Andorra

PAERIA

● Àngel Ros, després de l'ofrena a Pablo Iglesias, va advocar per "obindre la veritable paritat laboral"

IMMIGRANTS

● Un grup d'immigrants va reclamar, durant la jornada, el dret a votar a les municipals

"Lleida necessita el compromís del manifest de Vallbona"

Alcaldes com el de Tàrraga i el d'Artesa de Lleida, i pagesos es van unir ahir a la manifestació del Primer de Maig convocada pels sindicats obrers i la seua presència va ser destacada per aquests al final de la marxa. Així, Sellés va reiterar la petició de "convertir el manifest en el compromís de Vallbona" i va advocar per "aprofitar una infraestructura com el canal Segarra-Garrigues per crear i potenciar un nou model econòmic a Lleida".

Per la seua part, l'alcalde de Tàrraga, Joan Amézaga, va mostrar el seu desig de "fer veure als que prenen les decisions que un canal com el Segarra-Garrigues no ha de ser assumit només pels pagesos, sinó per tothom que, d'una forma o una altra, es veuran beneficiats com a usuaris finals de l'aigua".

MANIFEST DE VALLBONA DE LES MONGES

Per un canal Segarra-Garrigues per al segle XXI

Des de l'entrada en funcionament del canal d'Urgell l'any 1865, les terres i poblacions de secà que en quedaren al marge han vist amb impotència com els veïns del regadiu prosperaven i ells s'empobrien i havien d'emigrar. Al cap d'un segle i mig, el projecte de canal Segarra-Garrigues suscita en els secans l'esperança de pal·liar aquest greuge històric. Però, evidentment, avui dia l'economia i la societat no són el que eren en el passat; els regadius urgellencs ja no són terra de promissió i els secans s'han adaptat a les pròpies capacitats. Per tot plegat calen uns enfocaments nous i d'acord amb el temps.

La transformació en regadiu de noves terres cal que sigui contemplada en el marc del desenvolupament general dels pobles de secà i orientada a la població que hi resideix. En aquest sentit, les vinyes, oliveres, ametllers, bancals, turons, ocells, parets i obres de pedra seca, cooperatives i altres integrants dels secans constitueixen no solament un patrimoni històric, sinó una base de riquesa actual i futura que la transformació ha de respectar i potenciar. Les condicions físiques, patrimonis i paisatges dels territoris afectats pel canal han de ser contemplats en la seva diversitat i en cap cas la transformació s'ha de contemplar com un canvi unidireccional cap a un territori pla, únic i de cultius intensius, ni tampoc ser el cavall de Troia de grans explotacions industrials.

En un context de dotacions d'aigua escasses, ha de ser primat el consum reduït i eficient de l'aigua, de la mateixa manera que s'han d'aprofitar tots els potencials que obre la disponibilitat d'aigua, més enllà de l'agricultura i dels cultius típics del regadiu. En un territori afeblit per l'emigració i l'aïllament, la transformació en regadiu no pot passar per damunt de la població que encara hi viu i hi treballa. El canal i les accions de transformació que l'acompanyen han d'aportar nova vida al territori en accions innovadores que aprofitin els potencials de l'aigua, tot assu-

mint els valors d'un territori i una cultura mil·lenaris.

D'una manera o altra, el regadiu ha de repercutir en el conjunt d'activitats i habitants del territori i, en conseqüència, el seu finançament no pot recaure únicament sobre les espatlles de la pagesia i ha de ser assumit per l'administració com l'operació de desenvolupament general d'un territori deprimat que representa.

En un moment que l'agricultura afronta la incertesa dels nous mercats europeus i mundials, cal que el canal Segarra-Garrigues sigui l'eina que permeti assumir aquests nous reptes d'una manera innovadora: que generi il·lusió a les nostres terres, que generi prosperitat, no només econòmica sinó social i cultural, amb un gran respecte mediambiental, capaç d'incloure la nostra realitat agrària, marcadament mediterrània, dins dels nous models agraris que es perfilen.

Per tant:

Vistes les expectatives històriques generades a l'entorn del canal Segarra-Garrigues, vistos els canvis en l'agricultura i la societat penonitines i vistes les dificultats actuals del mateix projecte de canal, els sotasignats sotmetem a la consideració de la societat i de les administracions implicades els següents aspectes:

1. Consideració del Segarra Garrigues com una eina d'ordenació territorial:

El conjunt de les actuacions relacionades amb el Segarra-Garrigues no es poden considerar com una mera transformació en regadiu de l'àmbit geogràfic que ocupa, sinó com una eina imprescindible per efectuar una veritable política d'ordenació territorial de les zones de secà de les terres de ponent.

És necessari contemplar el canal i les obres complementàries de transformació en regadiu com un element que ha de contribuir al desenvolupament de l'activitat econòmica de la zona afec-

tada, de forma que es desenvolupi una zona econòmicament equilibrada de característiques similars a les seves comarques veïnes.

Cal efectuar una estratègia de fixació i assentament de la població resident davant el risc imminent de despoblament generalitzat de les zones rurals.

2. Necessitat de dissenyar i considerar una nova estructura de l'organització agrària.

És necessària la constitució d'un fons de terres que faciliti l'accés dels joves a l'agricultura i permeti dimensionar les explotacions de manera competitiva i altament professionalitzada.

D'aquesta manera es facilitaria el relleu generacional en la pagesia afavorint la consolidació d'explotacions familiars modernes i competitives, i no sols en la producció sinó també en la comercialització. A més, en el cas que aquest relleu no fos possible, s'afavoriria la transmissió de la titularitat dels terrenys de forma ordenada, impedit l'especulació amb el preu del terreny.

Cal evitar la creació i implantació de grans monopolis alimentaris incentivant la reordenació del sector cooperativista mitjançant la seva modernització.

Cal incorporar l'activitat agrària com una eina de gestió i conservació del territori, i integrar el regadiu al patrimoni agrari, paisatgístic i cultural actualment existent, potenciant els productes de qualitat i les marques i iniciatives locals existents.

3. Incorporació del projecte de regadiu a la nova cultura de l'aigua.

S'ha de modificar el plantejament productivista del regadiu inicialment previst de manera que aquest no sigui en si mateix un fi sinó una eina per al desenvolupament rural.

Cal assegurar una gestió moderna i eficaç de l'aigua disposant sistemes tous de transformació en regadiu que siguin compatibles amb la conservació dels actuals ecosistemes i que no exclouin a

priori determinades àrees del regadiu.

Cal incorporar el plantejament general del regadiu del Segarra-Garrigues dins d'una nova estratègia global en els regadius de les planes de Lleida, afavorint l'estalvi de l'aigua i la modernització dels regadius històrics.

4. Consideracions sobre el finançament de l'actuació.

És ineludible la incorporació dels conceptes d'ordenació territorial, d'organització agrària i de la nova cultura de l'aigua mencionats en els punts anteriors al finançament de l'actuació. En aquest sentit, el cost de l'actuació no ha de ser suportat exclusivament pel pagès, tot i reconèixer que n'és el principal beneficiari.

L'evident repercussió del regadiu i dels seus fluxos econòmics en tots els sectors de les comarques de Lleida fan que s'hagi de estudiar d'una forma molt acurada el cost just i equilibrat que repercutirà en el propietari de la finca de forma que faci viable la seva explotació i actuï com a motor de l'activitat econòmica.

Cal procedir a la urgent revisió de les despeses compromeses per les diferents parts que intervenen en totes les infraestructures hidràuliques del Segarra-Garrigues, amb especial atenció a les associades a la xarxa de distribució i a la concentració parcel·lària, adjudicades en la seva totalitat per un import superior a 1.000 milions d'euros, i basades en uns projectes excessivament genèrics i plantejats exclusivament des del punt de vista productivista del conjunt de l'actuació, aspecte molt allunyat de la realitat actual de la pagesia a les terres de ponent.

Malgrat l'exposat anteriorment, cal que les administracions responsables de l'obra realitzin un clar gest de recolzament al conjunt de l'actuació. Es fa del tot necessari l'inici de les obres del canal en paral·lel a la revisió de la xarxa de distribució i definició de la zona regable de manera que s'ajusti al que demana la societat de les nostres terres.

Per tot això, signem la present declaració a Vallbona de les Monges el 29 de maig del 2004

Aguilar, Lluís	Bru, Antoni	Fallada, Jaume	Jiménez, Josep M	Ortiz, Salvador	Segura, Josep Ramon
Aldomà, Ignasi	Cal, Joan	Farran, Rosa	Jové, Josep M	Pàmies, Josep	Sellés, Carme
Almenara, Elena	Capdevila, Jordi	Farré, Ramon	Llop, Carles	Panadés, Elisenda	Sellés, Jaume
Altisent, Enric	Capdevila, Josep	Felip, Trini	López, Roser	Panadés, Modest	Sellés, Roser
Amézaga, Joan	Carnicer, Jordi	Foix, Lluís	Macià, Ramon	Pané, Antonio	Serra, Ramon
Arias, Maria José	Carnicer, Marc	Fontova, Ramon	Marti, Francesc	Pardell, Josep M.	Tarrida, Jaume
Armengol, Ramon	Castellà, Josep Ramon	Fornsubirà, Joan	Massot, Emili	Planes, Joan	Timoneda, Jordi
Balasc, Joana	Codera, Jesús	Galobardes, Ramon	Massot, Felip	Planes, Núria	Torrentó, Dolors
Balasc, Ramon	Corbella, Modest	Golobardes, Teresa	Miret, Francisco	Pons, Ricard	Torres, Maria
Balcells, Gerard	De Ahumada, Carles	Guasch, Lluís	Módot, Carmel	Pubill, Montse	Torres, Ramon
Balcells, Xavier	Domènech, Felip	Gustemps, Josep	Montagut, Rosa	Puxeu, Josep	Valls, Guillem
Batalla, Gerard	Escartin, Elena	Manuel	Morell, Ramon	Roca, Celesti	Vallverdú, Josep
Battle, Josep Ramon	Escribà, Josep M.	Iglesias, Albert	Morgades, Manel	Rosell, Carme	Veà, Josep M.
Bergadà, Martí	Esquerda, Josep M.	Inglada, Alexis	Muñoz, Sigrid	Sala, Josep M.	Vidal, Vidal
Borges, Manel	Estopà, Ramon	Inglés, Jaume	Muro, Juli	Santacana, Marta	Vilanova, Josep
Bori, Pau	Falip, Albert	Jaume,	Oña, Dionis	Sauch, Josep M.	

(Còpia del text del Manifest de Vallbona que fou publicat a Segre 12-11-2004)

Refermament de les propostes del Manifest de Vallbona (carta oberta)

(publicat a Segre, 12 de febrer de 2006)

MEMBRES DEL COL·LECTIU MANIFEST DE VALLBONA

Josep M. Escrivà, Ignasi Aldomà, Justo Minguella, Guillem Vallis, Jaume Fallada, Francesc Miret i Jaume Sellés

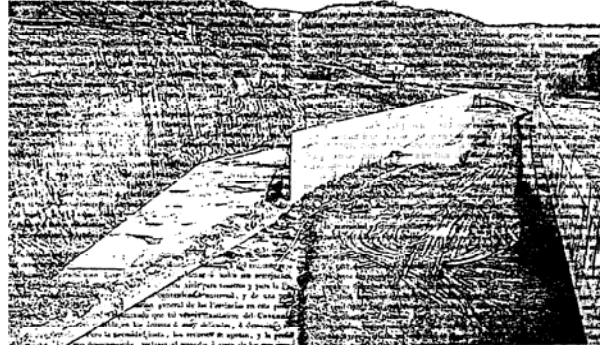
Carta oberta al president de la Generalitat

La vostra recent visita a les terres de Lleida ha estat motiu per repassar els projectes de futur que tenen aquestes terres i que representen una esperança de més benestar per als que hi vivim. Entre aquests projectes de futur, el canal Segarra Garrigues destaca amb bona raó com la clau de volta per a la millora dels secans i per a constituir un potent espai de progrés que soldi d'un cop aquestes terres amb la Barcelona metropolitana. Amb tot, aquestes oportunitats no tenen cap garantia d'aprofitar-se amb la manera d'executar el projecte actual i no hem constatat tampoc que en el seu períple per aquestes terres s'obriren noves perspectives i horitzons. Ans al contrari, les inquietuds pre-existents s'han incrementat i les tensions sotmorts han esclatat com ho posa de manifest la vaga general del dia 24 de gener al poble d'Almenar o l'anunci de diferents col·lectivitats de regants d'interposar recurs contenciós administratiu a les exigències del programa Xarxa Natura 2000 o de, fins i tot, replantejar-se la seva adhesió al projecte del canal Segarra Garrigues. Per això i perquè creiem que, hores d'ara, el futur del mateix canal no es troba ni molt menys assegurat i encara menys si es diposita només a les mans dels pagesos i de l'actual Comunitat de Regants com vós mateix veu dir al final de la vostra visita a la seu de Regsega, gosem participar-vos el següent:

Des del nostre punt de vista, el futur del canal passa, per les mateixes raons d'oportunitat històrica, perquè el Govern catalanista i d'esquerres que vós presidiu, igual que ha estat capaç d'abordar l'encaix del país en l'Estat plurinacional, es proposi confegir un projecte de desenvolupament global i propi per a les comarques de l'interior del país basat en elements de dinamització econòmica moderns i de potenciació de la qualitat d'allò que ens és tradicionalment propi: agricultura-agroindústria.

Un projecte que il·lusioni les terres de Lleida, les aglutini i les regui del malson de l'autoodi i de les eternes i absurdes disputes entre productivistes i mediambientalistes en què ha derivat lamentablement la que hauria de ser (i encara s'hi és a temps) la més important de les actuacions del vostre govern aquí al Ponent català.

En aquest sentit, i vós entendreu bé el símil, la gent del Manifest de Vallbona sempre hem cregut que el canal Segarra-Garrigues hauria de significar per a les nostres comarques el que van significar els Jocs Olímpics per a la ciutat de Barcelona (abans de la seva celebració, durant i sobretot després) i perquè això passi fan falta com a mínim tres condicions que, sens dubte, vós reuniu en tant que president del país i en tant que polític de llarga i contrastada trajectòria: projecte polític, voluntat unitària per de-



EL CANAL Segarra-Garrigues ha de ser un projecte que il·lusioni les terres de Lleida, les aglutini i les regui del malson de l'autoodi

envolupar-lo i audàcia a l'hora de la seva execució.

Ara per ara, però, és urgentíssim que s'aclareixin moltes de les incògnites existents al voltant de l'actual projecte, per superar les quals caldria adoptar una visió molt més àmplia i alhora més realista d'aquest, per la qual cosa volem fer-vos avinent i destacar algunes de les propostes llargament debatudes pel nostre col·lectiu:

1) L'aigua no solament representa una oportunitat de millora productiva agrícola, sinó que ha de formar part d'una operació territorial que contempli tots els components del cicle de l'aigua i tots els usos, des dels lúdics, formatius i ecològics, fins als productius i que impliqui, doncs, els diversos sectors i estaments de la zona. El canal Segarra-Garrigues ha de ser una acció de Govern a favor del territori i, en aquest sentit, convé que a més del departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca s'impliquin també en el projecte els departaments de Política Territorial i Obres Públiques, el de Medi Ambient i el mateix departament d'Economia en els àmbits que els són propis.

2) Les limitacions que deriven de la protecció de les aus i altres espais naturals no poden recaure de manera indiscriminada en determinades propietats i persones, sinó que s'han de repartir col·lectivament se-

gons les dues opcions generals del projecte: o cedir l'aigua per un aprofitament agrícola globalment menys intensiu o cedir terra per als medis naturals que es vol preservar. El dibuix ideal del nou territori regable ha de ser el d'un mosaic que s'estén per tots els secans actuals de Ponent amb un plafó general de 3.500 m²/ha i en el qual es combinen conreus intensius i extensius, secans i regadius, guants i espais naturals. No solament és la millor manera d'acarar el problema dels nitrats, el de les aus estèpiques, la preservació del ric paisatge de bancals i pedra seca i altres aspectes ambientals, sinó també la manera d'aportar la riquesa del regadiu a tot el territori de la conca baixa del Segre.

3) No es pot demanar que els possibles beneficiaris del canal facin efectiu el pagament de cànon, ni derrames sense que l'aigua arribi a peu de finca i mal es poden comprometre els usuaris a pagar la seva part si en desconeixen el preu total. Com a factor clau que determinarà l'ús futur de l'aigua del canal cal que s'elaborin uns preus de l'aigua indicatius clars i realistes i que tinguin ben en compte les prioritats d'usos, els costos energètics, d'internalització de la contaminació i del consum d'un recurs escàs que, es vulgui o no, repercutiran en els usuaris futurs de l'aigua.

4) Els costos de l'obra i la seva repercussió en el regant pesen actualment de manera crítica en la viabilitat de l'obra. Cal trobar noves vies de finançament i cal, també, disposar de mecanismes efectius de supervisió de les obres per part dels beneficiaris finals i els seus representants, amb l'objectiu d'assegurar el control de les despeses. Cal revisar, doncs, tots aquells aspectes que suposin una càrrega innecessària en el cost del canal, que finalment ha de recaure en

els usuaris, i cal replantejar el conveni subscrit entre l'Administració i l'empresa ASG, que ha de gestionar el canal durant els 20 primers anys, per fer transparent la seva activitat i aconseguir que l'aigua tingui un cost més pròxim a la realitat.

5) És imprescindible que tots aquests canvis vinguin propiciats pel lideratge d'un Govern que fa massa temps que es troba atrapat en la teranyina del debat que contraposa absurdament ZEPA i aigua, ruralitat i àrea metropolitana, mediambientalisme i productivisme. Un monumental garbuix que conforma un cercle pervers d'efectes demolidors per al país i la seva gent.

6) Només el Govern té, hores d'ara, la capacitat de proposar un nou escenari que impulsi el món cooperatiu a trencar inèrcies històriques de retard i victimisme per generar-ne un altre basat en la qualitat econòmica, social i mediambiental, que s'alliberi tant de la cultura del greuge ruralista com de la de l'escenari de cartó pedra de parc temàtic urbanita-mediambientalista.

Un projecte que saldés l'esclerxa històrica entre la Catalunya vella i la Catalunya nova, entre la Marina i la Terra Ferma i que acabés de consolidar aquesta gran idea que la ciutat de Lleida vol tirar endavant juntament amb la nostra Universitat com és el Parc Científic i Tecnològic de l'Agroalimentària i que vós mateix us heu encarregat de destacar i enfortir també en la vostra recent visita.

7) Sempre hem cregut que vós teníeu la sensibilitat i el perfil personal que us feien receptius als nostres plantejaments i sempre hem pretès fer-vos-els arribar personalment. Hem tingut desenes de reunions amb tota classe d'entitats i institucions, amb representants polítics i partidaris de tot l'arc parlamentari i institucional. Hem tingut, de vegades, la sensació d'haver arribat molt a tocar vostre, però ara, després de la vostra visita a casa nostra, la sensació predominant és la de la decepció i la frustració de sentir que s'està perdent una altra oportunitat històrica pel nostre territori. I com que som qualsevol cosa menys poc audaçs, com que patim molts mals menys els de la resignació i l'apatia, com que creiem que el nostre projecte és bo i el nostre propòsit honest se'ns ha acudit que l'única manera que teníem de poder-vos fer arribar la nostra veu era fent-ho públicament i oberta, demanant-vos que escolteu el nostre projecte i, si ho creieu oportú, vulgueu encapçalar el necessari trànsit des del Manifest de Vallbona cap al Compromís de Vallbona, que és l'única conclusió lògica en termes polítics i pràctics que se'ns acut per portar el nostre territori cap a la prosperitat des de la dignitat i la cohesió socials.

Restem, doncs, a la vostra disposició. ●

Resum postulats del Manifest de Vallbona

(Text de presentació elaborat per Jaume Sellés que resumeix l'estratègia i propostes del Manifest).

Qui som?

El Manifest de Vallbona agrupa un col·lectiu de persones molt divers, empresaris, professors d'universitat, cooperativistes, pagesos, sindicalistes els quals només tenen un fil conductor i un mínim comú denominador: **l'interès pel nostre territori i el seu progrés social i econòmic.**

D'on venim?

Cadascú des del seu àmbit ha fet la reflexió de que potser ha arribat el moment de contribuir a la creació per les comarques de Lleida d'un escenari Kennedyà, és a dir aquell escenari en el que hom es pregunta que pot fer pel seu país i no que és el que el seu país pot fer per un.

El nostre país, les terres de Lleida, han estat històricament perifèriques de tots els poders tan econòmics com polítics i això ha fet que desenvolupéssim una mena de coragre i d'auto-odi, que ens ha fet viure'l amb una mena d'esquizofrènia que ens ha portat de l'amor profund a l'odi desmesurat i viceversa, cosa que en la pràctica ens ha inhabilitat a l'hora de fer propostes sobre nosaltres mateixos i el nostre propi futur a aquelles institucions de govern que en tenien la potestat de decidir, creant-se aquella mena de llegenda negra a la qual fins ara no hem estat capaços de vèncer que consisteix a dir allò de que **per Lleida ja està bé** i que ens ha acompanyat al llarg del temps en particular en el que fa referència a les infraestructures.

Podríem parlar del retard en la realització de l'autovia a Barcelona, de la conya marinera de l'Ave, de l'abandonament de les línies de La Pobla i de Manresa, de l'eix transversal, de l'aeroport de Lleida, etc. però el que de veritat ens interessa ara és el Canal Segarra-Garrigues, perquè des del nostre punt de vista n'és el paradigma de tot el dolent del passat i pot incorporar tot allò de positiu que ens pot deparar el futur.

Des de temps gairebé immemorial el Segarra Garrigues ens ha estat promès, en particular cada cop que s'atansava una contesa electoral.

No s'ha fet mai, però i hi ha gent que diu (no sense una certa raó) que ja no te sentit. Que la demografia de les zones directament afectades ja ha caigut per sota del punt de no retorn, que els seus principals beneficiaris els pagesos ja són massa vells per afrontar les inversions i els canvis culturals que se'n derivaran necessàriament i que els seus fills ja s'han buscat la vida fora dels pobles i que ningú ja no vol fer de pagès.

Certament, no els falta raó, si tenim en compte que el marc comunitari situa nous reptes a l'agricultura europea a partir del 2006, que la inversió és considerable (de l'ordre de 300.000 m/ptes.), que les exigències mediambientalistes són prou importants (es parla de dedicar prop de 15000 hectàrees a ZEPAS) i que la situació financera de la Generalitat de Catalunya és prou magra, tot plegat fa que des de les zones urbanes es mirin amb més desconfiança que mai inversions d'aquesta magnitud i dubtosa rendibilitat social, destinades a les zones rurals.

On anem?

Tot i reconèixer que aquests aspectes i altres que hi poden planar són certs, la gent del Manifest de Vallbona creiem que aquesta obra té una importància tan cabdal pel futur econòmic i social de les nostres comarques que no podem desaprofitar l'ocasió de fer-la realitat.

Òbviament, no amb plantejaments antics, sinó amb plantejament moderns, no amb plantejaments idealistes, en el sentit de poc realitzables sinó amb plantejaments realistes i útils de manera immediata per la gent del territori. Els quals us passem a descriure:

1r. Cal fer el canal i cal fer-lo quan més aviat millor. És imprescindible per a generar noves il·lusions i ganes de fer coses en el territori. Tan imprescindible com van ser els jocs Olímpics per la ciutat de Barcelona.

2.- L'aigua és riquesa. Aquest és l'eix sobre el que desenvolupem la necessitat de la seva arribada. Generarà noves possibilitats agrícoles i en garantirà i millorarà les ja existents, però si només s'adreça cap aquí l'obra continuarà sent del tot insuficient i per tant no engrescarem ningú ni d'aquí ni de fora per tal d'afrontar els sacrificis que per fer-la arribar, sens dubte, caldran.

3.- En aquest sentit, hem de pensar en totes les potencialitats que té el nostre territori i que l'arribada de l'aigua pot incrementar encara més. L'impuls de la indústria agro-alimentària de qualitat amb productes nostrats i que a més formen part de la cada cop més valorada dieta mediterrània, sense excloure'n cap altre, sens dubte han de conformar-ne la base del desenvolupament a través de les indústries ja existents i la generació d'altres mitjançant el desenvolupament del sector cooperatiu.

4.- El paisatge, el territori són un valor preuadíssim que cal conservar i mantenir per posar-lo en valor. Amb aigua podem desenvolupar tota una indústria hostalera que tingui com a base la sostenibilitat del territori i que al mateix temps en sigui la seva principal garantia de futur.

5.- Per tant, s'han d'instaurar els mecanismes legals necessaris per a garantir que la titularitat de l'aigua que baixi pel Canal sigui pública i que es passi del concepte decimonònic de beneficiaris al d'usuaris. Usuaris de diferent classe i per tant amb tarifes diferents: d'ús agrari, industrial, ramader, de boca, etc.

Per això, ningú no hauria d'avançar diners per finançar les obres sino que el seu cost aniria incorporat al preu per unitat i que es mesuraria pels comptadors instal·lats a peu de finca i etc.

6.- Això darrer faria sens dubte que totes les parts afectades, començant des del govern al darrer dels usuaris però en particular els pagesos s'incorporessin a la nova cultura de l'aigua i no en féssim cap mal ús, com és de rebut en ple segle XXI i que per tant s'instal·lessin els sistemes més eficients en el control i distribució de l'aigua.

7.- Tot plegat, generaria la possibilitat d'un nou escenari econòmic de prosperitat, mitjançant el qual trencaríem inèrcies històriques de retard i culpabilització, per generar-ne un altre basat en la qualitat econòmica, social i mediambiental amb la característica més important des del nostre punt de vista que consisteix amb treure'ns de la cultura del greuge davant d'altres territoris i les institucions per col·locar-nos en la cultura de la proposta i de la iniciativa en positiu d'un projecte que abasta el conjunt del país i que per això mateix saldaria el deute històric de la Catalunya Vella amb la Catalunya nova, de la Marina amb la Terra Ferma i que acabaria de consolidar aquesta gran idea que la ciutat de Lleida vol tirar endavant amb la nostra Universitat i que és el parc científic i tecnològic de l'agroalimentària.

Estem sols o acompanyats?

Aquest projecte l'estem explicant a tort i a dret, a totes aquelles persones i institucions que ens volen escoltar i la veritat és que ens sentim molt contents de poder dir (perquè ho hem comprovat en persona) que les intuïcions i desitjos que teníem respecte de la capacitat i el talent realment existents en el territori han estat a l'alçada del que es necessita. Empresaris, pagesos, sindicats obrers, Universitat de Lleida, Col·legis professionals, institucions varies com l'Ateneu Popular de Ponent, el cercle d'economia i moltes altres que no citem perquè ens falla la memòria ja s'han posicionat.

Les diferents jornades que hem anat desenvolupant en el que va d'any avalen que els plantejaments del Manifest de Vallbona no només tenen el valor de representar la voluntat i les legítimes aspiracions de la gent del territori sinó que a més ho fan amb una base científica sòlida i amb el rigor que t'aporta el que estiguin avalades per estudiosos i tècnics de reconegut prestigi de la nostra Universitat i d'altres.

Tot plegat ens fa pensar que el dia 30 d'abril si som capaços de generar un escenari en el que la societat civil lleidatana faci una crida tan gran, tan justa i tan raonada com aquesta, el govern del país no podrà no sentir ni no atendre aquesta crida, és per això, que us encoratgem a ser-ne tan protagonistes com nosaltres i a que us hi sumeu, per a no desapropiar un cop més l'oportunitat generacional de llegir als nostres fills un futur millor, més proper, més just i més ambientalment responsable.

PER UN CANAL SEGARRA-GARRIGUES PER AL SEGLE XXI



Jornades de reflexió i debat Gener- abril 2005

22 de gener	Quines produccions? Les expectatives dels productes agraris. 42a FIRA DE LES GARRIGUES - LES BORGES BLANQUES
5 de febrer	Amb quina aigua? Recursos, aprofitaments i gestió de l'aigua. TÀRREGA
19 de febrer	Per a quins pagesos? L'explotació familiar davant la transformació en regadiu. AGRAMUNT
12 de març	En quin territori? Preservació i potenciació del paisatge i el patrimoni rural. ARTESA DE LLEIDA
30 d'abril	Per a quina societat? La contribució dels nous regadius al desenvolupament de les Terres de Ponent. LLEIDA

Patrocina

Fundació
Territori i Paisatge
CAIXA CATALUNYA

Col·labora

Universitat de Lleida

Organitza
**Manifest
de Vallbona**



UNITAT. El Manifest de Vallbona va rebre el suport de representants d'una vintena d'entitats de Lleida, així com de sis persones destacades del món de la cultura i empresarial de Lleida.

Empresaris, sindicats i intel·lectuals insten a redissenyar el Segarra-Garrigues

Support de 20 entitats al Manifest de Vallbona, que defensa la gestió pública del canal

LLEIDA • Les tesis de l'anomenat Manifest de Vallbona van rebre ahir el suport de gran part de la societat civil lleidatana durant l'última de les jornades organitzades pels seus promotors, celebrades a la UdL.

Els plantejaments d'aquesta plataforma, que paral·lelament a l'inici de les obres ha elaborat un decàleg perquè regants i administració redissenyin alguns dels punts més conflictius al voltant del futur canal, els van subscriure ahir dinou col·lectius de Lleida i sis persones destacables a títol individual. Tots ells es van afegir a la reivindicació d'un nou finançament per al canal (més participació pública i pagament via tarifes); l'obertura del projecte a més usuaris a més dels regants; la gestió pública de l'aigua i un nou repartiment de les dotacions per assegurar-ne la suficiència i, també, la no-exclusió de finques per la protecció de les aus.

Alguns dels signants són CCOO i UGT, JARC, Assembla Pagesa, el Consell Social de la UdL, la junta de la Trobada del Pirineu, els col·legis professionals d'Arquitectes, Advocats i Periodistes, Ipcena i la Fundació Territori i Paisatge, les Cambres de Tàrraga i Lleida, així com la Fecom, entre altres institucions, a les quals s'hi ha d'afegir l'adhesió del rector de la Universitat, Joan Viñas; el director executiu de SEGRE, Juan Cal; Carles Coiduras, d'Agrolés; Jaume Pastor, de Coell; Jordi Sargatal, de Fundació Territori i Paisatge, i Ramon Tèrrens, conseller delegat de Taurus. D'altra banda, entre els as-



Alguns dels signants i, al centre, el director executiu de SEGRE, Juan Cal.

El Canal de Navarra, 53.000 hectàrees amb concessió i sense comunitat de reg

El model del Canal de Navarra, un projecte en fase inicial pel qual es preveu posar en reg 53.125 hectàrees d'aquesta comunitat amb la regulació del pantà d'Itoiz, va centrar gran part de l'interès durant l'última jornada del Manifest de Vallbona. El gerent de Regs de Navarra, Miguel Angel

Horta, va explicar que aquest canal ja disposa de la concessió d'aigua per al reg, tot i que encara no s'ha constituït la comunitat de regants, perquè si no es té l'aigua garantida, ningú no hi invertirà. També va assenyalar que els futurs regants d'aquest canal han de pagar a la societat pública

(Canasa) 66,11 euros per hectàrea a partir de la posada en reg i 601 euros per hectàrea abans de les obres. En un segon termini, pagaran 0,02 euros per metre cúbic d'aigua consumida. Pel que fa a les obres de la xarxa de reg, a Navarra costen 3.000 euros per hectàrea.

sistents a l'acte de clausura del Manifest de Vallbona, encara que no signants, també hi havia membres d'Unió de Pagesos (Josep Puigpelat) i dels mateixos regants (el president, Josep Paris), així com el director del Congrés del Món Rural, Josep Maria Besora.

L'economista Ramon Morell, signant del manifest i moderador en la jornada d'ahir, va afirmar que els debats de Vallbona al voltant del canal "posen de manifest que les administracions haurien de ser més sineseres" i "plantejar-se les grans dificultats del canal", al mateix temps que va defensar un suport unànim, de la societat i del sector públic, a aquest projecte "com si es tractés d'un aeroport o d'un gran centre d'investigació".

Morell va comparar també el corrent intel·lectual que ha promogut el manifest amb experiències dels anys de la transició "en el sentit d'unitàries. Aquest és el camí encertat" i "tot Lleida ha fet seu el projecte", va assegurar.

Per la seua part, Josep Maria Escrivà, un dels principals promotors del Manifest, va reiterar que les jornades tindran la seua continuïtat amb la creació d'una comissió a través de la qual es concretaran les propostes.

La plataforma també vol fer arribar les seues idees al Parlament per aconseguir el suport exprés dels diputats. El debat no és banal, perquè algunes propostes plantejades revisen els elements del projecte que han estat més qüestionats.●

(Signatura oficial d'adhesions que coincideix amb la darrera jornada, Segre, 1 de maig de 2005, p.4)

Les propostes del Manifest de Vallbona

Un canal Segarra-Garrigues per construir un país equilibrat



El canal Segarra-Garrigues és una obra tan gran i complexa que es fa difícil explicar i entendre les alternatives a un projecte, l'actual, que des dels signataris del Manifest de Vallbona es considera clarament insuficient i d'acompliment impossible. D'aquí ve l'esforç de coneixement i de reflexió realitzat a través d'unes jornades celebrades l'any 2005, que foren recollides en el llibre *Un canal Segarra-Garrigues per al segle XXI*. Del coneixement i la reflexió s'ha passat a "Les Propostes del Manifest de Vallbona", publicat també per Pagès editors amb l'ajut de la Fundació Territori i Paisatge. Del contingut s'extreuen, en un esforç de breuetat, deu punts:

1) L'aigua no solament representa una oportunitat de millora productiva agrícola, sinó que ha de formar part d'una operació territorial que contempli tots els components del cicle de l'aigua i tots els usos, des dels lúdics, formatius i ecològics, fins als productius i els del consum de boca, tot tenint en compte les necessitats d'una societat moderna, i d'un territori amb gran expectatives de futur com són les planes de Lleida, el Ponent de Catalunya.

2) El canal és la gran oportunitat de dur l'aigua a tots els secans de Ponent i convertir-los en un mosaic de conreus intensius i extensius, secans i regadius, guarets i espais naturals, amb uns nuclis i activitats urbanes ben consolidats. Això és possible amb una dotació mitjana de 3.500 m³/ha per gran parcel·la, que representa no solament la millor manera d'acabar el problema dels recursos limitats d'aigua disponibles, el de la contaminació per nitrats, el de les aus estèpiques i altres aspectes mediambientals, sinó també la manera d'aportar la riquesa del regadiu a tot el territori actualment de secà.

3) Seria un error estratègic de primera magnitud centrar el futur de l'àrea regable en els conreus extensius, perquè el cost de l'aigua senzillament no ho permet. Cal aprofitar el potencial econòmic de l'arboricultura mediterrània, que és la típica de la zona i l'usuària més eficient d'aigua, això sense oblidar l'hortofructicultura i altres produccions d'alt valor afegit, i cal fer-ho en coordinació amb les cooperatives i les indústries agràries de la zona.

4) El territori regable disposa d'un patrimoni cultural i agroambiental (abancalaments, construccions de pedra seca, sòls agrícoles mil·lenaris, ..) que no es pot malmetre amb la transformació en regadiu, de manera que aquesta ha de ser especialment curosa i apostar sobretot per l'ecoconcentració. Quan la Concentració Parcel·lària s'apliqui, ha de ser una eina d'ordenació territorial.

5) La protecció de les aus i d'altres espais naturals s'han d'encaixar bé en el projecte. Les limitacions que en deriven no poden recaure de manera indiscriminada en determinades propietats i persones, sinó que s'han de repartir col·lectivament segons les dues opcions generals: o bé cedir l'aigua per un aprofitament agrícola globalment menys intensiu o bé cedir terra per als medis naturals que es vol preservar.

6) Els costos actuals de l'obra i la seva repercussió en el regant pesen de manera crítica en la seva viabilitat. Cal que l'administració afronti tot el cost de la infraestructura principal en funció del seu caràcter de servei públic. Cal també trobar noves vies de finançament i disposar de mecanismes efectius de supervisió de les obres per part dels beneficiaris finals i els seus representants, amb l'objectiu d'assegurar el control de la despesa i limitar-la.

7) D'acord amb la proposta de finançament públic de l'obra i cara a l'ús correcte del recurs, la titularitat de la concessió hauria de ser pública. En aquest context un organisme públic o, si es vol, una Comunitat General d'Usuaris ha de gestionar de manera eficaç tot el cicle de l'aigua a la zona irrigable (cursos superficials naturals, aigües subàlvies, escorregudes) i repartir-la entre els usuaris de diferents classes i tarifes (d'ús agrari, industrial, ramader, de boca,...). Mentre, en funció del finançament s'ha de fixar la titularitat de la xarxa secundària d'infraestructures.

8) No es pot demanar que els possibles beneficiaris del canal facin efectiu el pagament de cànon ni derrames sense que l'aigua arribi a peu de finca (fet aquest que sembla reconegut en el darrer Conveni) i mal es poden comprometre els usuaris a pagar la seva part si en desconeixen el preu total. Com a factor clau que determinarà l'ús futur de l'aigua del canal cal que s'elaborin uns preus de l'aigua indicatius clars i que tinguin ben en compte les prioritats d'usos, els costos energètics, d'internalització de la contaminació i del consum d'un recurs escàs que, es vulgui o no, repercutiran en els usuaris futurs de l'aigua.

9) En el marc institucional que es consideri més avinent cal un organisme, un Centre de Promoció dels Secans o similar, que estimuli totes les accions de desenvolupament del territori i a l'entorn de l'aigua, tant les d'interès agrícola com la resta, i que impliqui els empresaris, sindicats i la societat civil locals en aquest projecte.

10) El Canal Segarra-Garrigues ha de ser una acció de Govern a favor del territori, i en aquest sentit convé que a més del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, s'impliquin també en el projecte els Departaments de Política Territorial i Obres Públiques, el de Medi Ambient i el mateix Departament d'Economia en els àmbits que els hi són propis.

El canal Segarra-Garrigues, que és la segona inversió pública més important de Catalunya, pot i hauria de representar un estímul econòmic i social per al conjunt de la societat de Lleida. Només falta que el projecte i la gestió de l'aigua s'adapti a allò que s'albira han de ser les línies mestres de l'economia i la societat del segle XXI o, senzillament, que s'adapti als requeriments d'una economia i una societat modernes.

JORNADES “LLEIDA, COMPROMÍS DE FUTUR”, ABRIL MAIG 2007

Durant el 2007 el Manifest de Vallbona es transforma en Compromís per Lleida. Tot coincidint amb els 25 anys del diari Segre s'organitzen les Jornades “Lleida, compromís de futur”, el contingut de les quals serà editat pel mateix diari. Una selecció de ponents i taules rodones debaten les claus del desenvolupament de les comarques de Lleida.

Resum de les Jornades (Ignasi Aldomà)

(1) L'aigua.

A uns quants dies vista es pot dir que les jornades sobre *Lleida, compromís de futur*, organitzades per Segre i la Universitat de Lleida hauran servit per a posar damunt la taula els principals problemes i opcions de futur de la societat i l'economia lleidatanes, concretats a través dels tres àmbits de treball de les jornades; el de l'aigua, el de l'agroindústria i el del territori. En les exposicions i debats celebrats entre els dies 12 i 27 d'abril ponents i participants plantejaren gran quantitat de qüestions, de les quals en destacaré personalment algunes, abans de la publicació definitiva del conjunt tant ampli i divers d'intervencions.

En l'àmbit de l'aigua diria que a cap dels ponents i dels representants institucionals que intervingueren en les jornades se'ls hi escapà el fet que ens troben davant d'un canvi de fons en la percepció i ús del recurs. L'aigua ja no es pot pensar i administrar com un recurs només limitat per les capacitats tècniques d'explotar-lo, sinó que és un element escàs i sensible del qual no podem abusar si volem que la nostra vida al planeta continuï. No solament ens ho deixen cada cop més clar els avenços científics, sinó, tal com posà de relleu el professor Abel Lacalle, aquestes són les premisses que orienten la nova legislació en matèria d'aigües, amb la Directiva Marc comunitària com a peça central, i aquestes són també les premisses que comencen a orientar les actuacions de les administracions.

Aquest canvi coincideix, per altra part, amb un canvi de cicle també en la història de les infraestructures de l'aigua. Ja hem construït tots els pantans que podíem construir; d'aigua hi ha la que hi ha i ens haurem d'espavilar amb ella, apuntava de manera força contundent José Luís Alonso, President de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre. Continuen i continuaran les càbales sobre si els embassaments deixen anar massa aigua i si no s'aprofiten prou els moments de pluja per envasar; però l'escassetat de l'aigua disponible en relació a les demandes plantejades és un fet ineludible a les comarques de Lleida.

El president de la Comunitat General de Regants dels Canals d'Urgell, Ramon Carné, plantejava, en el sentit anterior, una realitat punyent; si en els tres darrers anys la seva Comunitat no havia pogut comptar amb tota l'aigua que requeria, d'on han de traure l'aigua els regants del futur canal Segarra-Garrigues?. Segons l'evolució a la baixa dels cabals del Segre que presentava l'hidrogeòleg Manel Pascual i afegint-hi encara els efectes que poden derivar del canvi climàtic, la disponibilitat d'aigua al Segre presenta uns horitzons bastant foscos.

A més a més, no tota l'aigua del riu es pot aprofitar. Molts encara pensen que qualsevol gota d'aigua que baixa riu avall i arriba al mar és aigua malbaratada i perduda. Però, partir d'ara les coses no poden ser més així; el delta necessita aigua i la Mediterrània també, i la llei disposa que els rius portin el seu cabal ecològic. Aquest és un concepte de difícil concreció, però que és força evident que alguns trams dels grans rius no compleixen una part de l'any.

Bé, la realitat dels cabals del riu no és tema de debat, sinó d'estadístiques i previsions fetes amb fonament, i d'acord amb aquestes caldrà organitzar els aprofitaments, que sí són tema de debat i confrontació. La disponibilitat d'aigua de les conques del Segre i les Nogueres és en principi abundant i ofereix grans possibilitats per reduir les restriccions que la secada ha provocat històricament a les planes. La Noguera Pallaresa, que és el riu més cabalós de la conca, té encara un nivell d'aprofitament relativament baix, tot i que planteja alguns inconvenients tècnics i de cost i que s'hi trobi en joc l'històric aprofitament hidroelèctric del riu des de Borén fins Seròs.

Sigui per l'escassetat d'aigua que afronta la demanda, sigui pels nous requeriments legals i administratius, els aprofitaments hídrics de Lleida es veuen abocats a adaptacions i canvis importants. Tal com exposava el professor Abel Lacalle, les Comunitats de Regants han arribat a adoptar una concepció patrimonial de l'aigua; però l'aigua és un bé públic i els usuaris n'han de respondre davant de la societat. En la mesura els usuaris hagin d'afrontar situacions d'escassetat i hagin d'assumir la gestió integral del cicle de l'aigua i els seus costos, amb la contaminació inclosa, el que ha de comptar no són tant les concessions, com l'eficiència econòmica i la gestió correcta del recurs. Des d'aquest punt de vista, els plans de millora dels regadius històrics constitueixen l'operació més important en marxa (sobre el paper), perquè d'aquesta millora depèn un cert estalvi i, sobretot, el control del consum i la contaminació de l'aigua.

Tant les operacions de millora dels antics regadius com les de la construcció de nous topen, en tot cas, amb l'escull dels dèficits agraris estructurals i la manca de capacitat de finançament dels

regants. Sergio Mothe, tècnic de regadius, apuntava taxativament que el regant només pot pagar amb l'augment de la renda que li pugui generar el regadiu i això implica una proporció i un tipus de finançament massiu per part de l'Administració, que avui no és dóna. Com es convenç l'Administració i Barcelona per que paguin?, què espera Barcelona de l'agricultura i el territori de Lleida?, en quin projecte de país encaixen els regadius de Lleida?.

Per les dificultats del mateix projecte o perquè, tal com advertia el President de la CHE els estalvis de les "modernitzacions" del regadiu poden no ser tant importants, les restriccions en l'ús del recurs i la concertació dels usuaris corresponents esdevindrà forçosa. La consciència dels diferents actors institucionals al respecte quedà força clara en les dues jornades del 12 i 13 d'abril i la disposició al diàleg manifestada és el millor punt de partida possible. En joc no hi solament el tipus de conreus que mereixen ser regats; ho decidirà el mercat, però segurament convindria una estratègia de desenvolupament agrari avui inexistent. En joc hi ha els diversos usos possibles de l'aigua, per a usos domèstics, granges, indústries, usos lúdics i altres que la societat lleidatana demana cada vegada més. A Lleida l'aigua forma part actualment de l'univers del reg, que representa més del 90% del consum; però l'abundant aigua de Lleida pot ser la gran palanca d'unes activitats econòmiques prou més diverses i riques i aportar també atractius específics per una societat de major benestar.

Per altra part, sobre la taula de la distribució de l'aigua no solament hi ha el futur de les comarques de Lleida. Sobre la distribució de l'aigua pesa irremissiblement l'aprofitament hidroelèctric que ha estat una de les bases de la industrialització catalana i del creixement de Barcelona i que constitueix una font d'energia de la qual el país no es pot passar. I sobre la taula hi ha també una altra proposta, el vell pla d'interconnexió de les xarxes de subministrament urbà, que Leonard Carcolé d'Aigües de Barcelona introduí a través de l'expressió d'"autopista de l'aigua". No és també aquesta autopista necessària per al desenvolupament del país?; la resposta aixeca unes passions sobre les quals les jornades no entraren. Certament, la societat lleidatana assumeix avui dia les servituds dels aprofitaments hidroelèctrics a canvi, pràcticament, de res; però de cap manera pot plantejar-se una detracció d'aigua si els propis usos de Lleida es troben amb dificultats i el conjunt del país no s'assumeix tampoc una projecció de futur per la seva agroindústria i la seva societat.

(2) L'agroindústria.

Alguns dels problemes i debats suscitats en les jornades sobre "Lleida, compromís de futur" dedicades a l'aigua enllacen directament amb els debats que els dies 19 i 20 d'abril es dedicaren a l'agroindústria. Quins conreus justifiquen i fan possible unes millores i transformacions en regadiu que tenen uns costos més elevats per als pagesos, els quals, a més a més, hauran de pagar un preu posterior per m³ també elevat?. La resposta, en el fons, la tenen els mercats i es fa impossible de predir; però els ponents de les jornades posaren de relleu opcions i estratègies per encarar un futur agroindustrial per a les comarques de Lleida.

No cal recordar, d'entrada, que la producció i la indústria agrària sumada als serveis afins representen el motor de l'economia lleidatana; entorn a la quarta part del PIB, una riquesa que irriga la resta de sectors econòmics. L'aptitud del territori de Lleida per a l'activitat agrària constitueix la base d'aquesta economia; però la seva evolució comercial i el seu futur s'han de contemplar en el marc del conjunt de la cadena de producció agroalimentària. Tal com posava de relleu la professora Yvonne Colomer, la mesura de l'èxit d'un producte i una marca la dóna el consumidor final. Els canvis en els hàbits de consum, en la tecnologia del producte final i en l'organització de la distribució són els qui marquen, en definitiva, les dinàmiques de tota la cadena de producció i els qui resulten determinants en la generació del valor afegit a repartir entre els diferents agents.

En la línia anterior, els representants de l'agroindústria local remarcaren en les seves diferents intervencions la importància de l'adaptació i la innovació en el producte final com a garantia d'èxit. La recerca aplicada en aquest camp i la col·laboració investigadora amb la Universitat tenen un llarg camí a recórrer, perquè els pilars de l'economia agroalimentària local es troben muntats sobre varietats i processos productius d'origen forà.

El dèficit en recerca i desenvolupament resulta també, en certa manera, lògic perquè la indústria alimentària local ha estat històricament més pròxima al productor que no al consumidor. Sí que en el conjunt de Catalunya la indústria alimentària representa un sector potent amb marques ben presents en els prestatges dels supermercats; però a Lleida domina el producte fresc o la primera transformació, de manera que els incentius per innovar són menors. La captació o aprenentatge del know how alimentari barceloní i els esforços per desenvolupar la transformació a partir de la carn i la fruita sembla haurien de servir per consolidar el sector agroalimentari local.

Tot seguit i pel que fa als sectors locals exportadors (carn, fruita, oli) la gran assignatura pendent és la de la dimensió i la internacionalització de les empreses, sobre la qual es poden donar ben poques receptes. Evidentment, convé la formació dels empresaris dirigents i es fa inexorable l'associació de les empreses i cooperatives comercialitzadores. Malauradament, moltes empreses i, en particular les cooperatives, manifesten una incapacitat gairebé estructural a pensar en termes de mercat, de manera que acaben primant els interessos personals de gestors i socis sobre les necessitats d'adaptació i subsistència de les empreses.

A l'interior de la cadena alimentària un dels temes recurrents és el de traslladar les exigències del consumidor final cap a la producció agrària de base, una transmissió d'informacions i pautes que requereix d'una organització adequada i del rigor i la disciplina dels diferents agents. En el cas de la producció de carn la transmissió es fa de manera relativament fàcil i natural, donada la forta integració del sector, i això portava, precisament, Jordi Ciuraneta president de Copaga a dir que la necessària agrupació de les cooperatives del ram passa per la unió de la producció de base.

Mentre en el cas de la fruita, tal com venia a indicar Joan Panadés de Fruits de Ponent, la simplificació i clarificació varietal i la qualitat certificada que demanen els mercats exigeix l'orientació i el control estricte de la producció dels pagesos per part de les centrals comercialitzadores. En aquest sentit, l'exemple d'algunes empreses i cooperatives marca clarament la pauta a seguir per un sector que corre el perill de naufragar per la desconexió i manca de rigor dels pagesos, les centrals i els altres agents col·laboradors.

Pel que fa al vi, Manel Cusiné de Castell del Remei insistí també en l'adaptació estricta del conreu de la vinya a les exigències del producte embotellat final. En aquest cas, però, els gustos varien amb rapidesa i l'estratègia de marca reposa molt directament en la capacitat de mantenir un rumb clar i encertat a partir de la qualitat i singularitat de la vinya que dona el producte base del vi.

L'expansió i la salut del món de la vinya a Lleida hauria de servir, per altra part, per posar de relleu la importància d'una estratègia de produccions diferenciades i de qualitat com a sortida de l'agroindústria. Tal com s'encarregà de remarcar el mateix Joaquim Llena Conseller d'Agricultura, en un context de mercats globalitzats la producció local de carns, fruites, olis o cereals sense diferenciació genera poc valor afegit i s'ha de veure abocada a la competència de països que parteixen d'unes condicions físiques i estructurals més competitives. Produccions ecològiques, productes artesans, denominacions d'origen, marques de qualitat, circuits comercials directes,... representen aïtantes vies a explorar i desenvolupar per donar sortida a unes produccions locals que, en general, tampoc representen volums molt grans.

En definitiva, explicava gràficament Josep Arcas, president de Nestlé Espanya i de Fira Alimentària, el mercat alimentari ja no es regeix per una piràmide en la qual es van reduint progressivament els productes cars i els consumidors disposats a pagar-los, sinó per un rellotge de sol, en el qual qualsevol consumidor busca determinats productes barats, mentre està disposat a rascar-se la butxaca per un producte singular que li mereix un reconeixement. A la base del rellotge de sol, naturalment, només tenen lloc els grans operadors capaços de compensar l'estretor dels marges amb grandària i el que quedi pels petits productors de matèria prima serà naturalment molt minso. Mentre, a la part alta del rellotge és on es troben les oportunitats de negoci i on el sector agroindustrial dels països occidentals ha de saber col·locar-se.

En la mesura es desenvolupin produccions diferenciades i de qualitat serà més fàcil també practicar una agricultura que potenciï els valors patrimonials del territori i que sigui capaç d'assumir també les exigències (costos) ambientals que li planteja la societat. Lluny de representar una càrrega, el medi ambient constitueix una gran oportunitat de beneficis per a l'agricultura, perquè constitueix el fonament de la prestació dels serveis que li demanda la moderna societat urbana; turisme enològic, activitats didàctiques i lúdiques, manteniment d'ecosistemes,....

Sense que hagin de representar una font d'ingressos empresarial remarcable, les ajudes de la PAC poden o haurien de contribuir a aquesta agricultura de qualitat i gestora de territori, que pot ser el distintiu més clar d'aquesta agricultura europea. Cap aquí van les línies de la política de desenvolupament rural que exposava el Secretari General del Ministeri Josep Puxeu, la qual és també la més justificable en termes d'ajuts davant països tercers. Sinó, l'altra política, la de mercats, ha d'interferir cada cop menys en els mercats i quedar circumscrita en ajuts a les rendes i el Secretari donà, en aquest sentit, una garantia que els ajuts perviuran més enllà del 2013, a menys que Turquia i Ucraïna entrin a la Unió Europea.

(3) El territori i la societat

Si l'allunyament dels grans mercats consumidors pot explicar una part del relatiu enquilonament del sector agroalimentari lleidatà, aquest allunyament sembla haver pesat també en les oportunitats econòmiques, socials i de tot tipus de les comarques de Lleida. És molt fàcil anar de Lleida a Barcelona (a estudiar-hi, a fer-s'hi una carrera de renom, a posar-hi la seu social d'una empresa, a resoldre un tema important, a prendre l'avió,...) i, en canvi, molt difícil fer el camí invers (distància mental, oportunitats,...). En el tercer àmbit temàtic de les jornades organitzades pel Grup Segre i la Universitat de Lleida els proppassats 26 i 27 d'abril es posà, però, de relleu que algunes coses estan canviant i que avui es pot afirmar s'obren les portes d'un univers de transformacions i de possibilitats.

A través de les diferents intervencions de les jornades es feu evident que a les comarques de Lleida es comença a fer efectiva la construcció de la Catalunya ciutat, a través de les infraestructures actuals i de les que vindran, a través dels creixents intercanvis quotidians per motius de feina, a través de les activitats i les persones que des de l'àrea metropolitana comencen a arribar a la Segarra i l'Urgell. La regió metropolitana comença a saturar-se i els operadors immobiliaris descobreixen les planes de Lleida. Quin paper se li reserva a aquestes planes?

Davant la tessitura d'encaixar una extensió metropolitana desbordant i entomar activitats marginals i assumir funcions perifèriques (abocadors, centres logístics i altres activitats de molt consum d'espai i poca generació de riquesa,...), les comarques de Lleida poden resignar-se o protestar, o poden apostar com feren la majoria dels ponents de les jornades per una reacció més proactiva. El professor Carles Llop ho propugnava a partir del concepte de bioregió, que per ell expressa els referents mediambientals i patrimonials que uneixen les comarques de la plana. Aquest referents no

limiten, sinó que han de servir d'encaix de les noves infraestructures i els nous creixements urbans per tal de millorar sensiblement el benestar de la gent i la qualitat del territori construït.

No deixen de tenir fonament els dubtes que es plantegen entorn a l'impuls econòmic i la utilitat social de grans infraestructures actuals com el tren de gran velocitat o l'aeroport d'Alguaire; segurament hauria estat millor destinar les quantitats invertides a millorar substancialment la xarxa i els serveis ferroviaris existents, millorar la comunicació viària de Lleida amb el camp de Tarragona i/o disposar de bones telecomunicacions arreu del territori. Sigui com sigui, cal un gran esforç suplementari per aprofitar realment l'aeroport o l'estació AVE i per connectar-los amb la resta del territori.

L'impacte territorial més destacat haurà de venir, en qualsevol cas, de la inversió més important de les comarques de Lleida, la del canal Segarra-Garrigues. Però, en aquest cas, lluny d'explorar i obrir les grans oportunitats obertes per aquesta infraestructura, l'Administració manté aquest projecte en una via tancada en els horitzons agraristes de fa trenta anys. Tal com s'ha propugnat des del Manifest de Vallbona, el canal representa la gran oportunitat d'un desenvolupament multisectorial i de qualitat que comença per l'entorn d'influència del canal i s'ha d'estendre per la resta de la plana.

Tal com s'apuntava en la jornada dedicada a l'agroindústria, el canal Segarra-Garrigues i l'agricultura de la plana en general guanyarien molt en pensar i propugnar una agricultura de qualitat, de produccions vinculades al territori, de produccions ecològiques, de productes elaborats d'alt valor afegit vinculats a l'agroindústria. Només aquest tipus d'agricultura que enriqueix el mosaic territorial i assumeix i s'integra amb el patrimoni natural i cultural, ofereix garanties per una agricultura i una societat de serveis moderna, basada en les ofertes turístiques, lúdiques, formatives i altres reclama la societat.

El creixement econòmic i l'ocupació arriben de la via dels serveis i, sense que això suposi abandonar les activitats productives, és en aquests serveis que es troba la diversificació i sortida de la mateixa agricultura i de l'ocupació local. Aquí es troba el present i el futur econòmic més clar dels habitants dels pobles de secà (i de regadiu), i allò que permet pensar en unes major quotes de benestar per aquests.

Davant el debat primari que oposa protecció ambiental (en forma de ZEPA) i desenvolupament agrari, s'imposa una visió integradora, més rica i moderna. Més que la fixació de determinats equilibris i espais del present, el respecte i la gestió mediambientals han de buscar una gestió intel·ligent de l'agricultura i la resta d'activitats, que es guïï per una sostenibilitat ben entesa i aprofundeixi en els paràmetres de biodiversitat. La biòloga Esther Fanlo hi abundava a partir de la idea que els paisatges característics de la plana són el fruit d'una coevolució mil·lenària de la natura i l'home; és una coevolució que s'ha de continuar i de la qual s'han de treure ensenyances.

Les plantes, els ocells, les muntanyes, els productes i els paisatges agraris construïts no són solament els elements d'un medi ambient del qual s'han de respectar els equilibris, sinó el motiu força d'una activitat econòmica rendible i humanament enriquidora. El restaurador i hotelier Joan Pallarès ho posava de relleu a través de les demandes fetes pels propis clients i de la justificació darrera de la pròpia activitat. Si no hi ha un entorn ric a descobrir, no hi ha clients per captar, i la gent del territori haurien de fer més esforços per reconèixer, millorar i difondre les seves riqueses patrimonials.

La necessitat d'un canvi substancial de intervenció humana en el territori era ressentida a través de l'anàlisi del procés de construcció de ciutat dels darrers decennis feta per l'arquitecte Ramon Maria Puig. En general la planificació urbanística ha encarrilat els creixements i les renovacions urbanes

sobre el plànol; però l'espai construït i l'arquitectura continuen sent profundament deficients i insatisfactoris. El negoci immobiliari fàcil, l'especulació pura, l'identificació de desenvolupament amb expansió urbanística i/o la manca de cura i criteris de moltes administracions, estan abocant cap a pobles i ciutats desembastats i gens amables.

Falta possiblement una aposta més decidida pel propi territori, l'autoconvenciment de les possibilitats d'aquest i dels seus valors naturals i patrimonials i l'orgull per aquests de la seva gent, com remarcaria el periodista Lluís Foix, moderador de la darrera jornada. En una societat on les distàncies s'han escurçat i la mobilitat cada vegada és més gran, la cura i l'atractiu del propi poble, ciutat i territori, són determinants també perquè propis i forans continuïn tenint interès a residir-hi.

Manel Mayoral donava una resposta positiva a tot plegat a través de la pròpia experiència de galerista i creador del Museu de la Joguina de Verdú. La creació cultural ha d'oferir, en últim terme, la projecció i la component d'universalitat que necessiten els habitants d'un territori per reconèixer-se i assumir un paper actiu en la construcció d'aquest. Possiblement convindria prèviament, tal com reclamava el sociòleg Salvador Giner, reduir o eliminar el dèficit més important del país, el de l'educació, que presenta un nivell particularment baix i requeriria molts més recursos. Amb o sense aquesta millora, caldrà elevar notablement el llistó de la construcció de ciutat i de territori a les comarques de Lleida.

Editorial

El debat de l'aigua

Amb motiu del 25 aniversari de SEGRE, aquest diari, en col·laboració amb la Universitat de Lleida, va obrir dijous una sèrie de debats que van tindre continuïtat ahir i seguiran dijous i divendres de les dos properes setmanes en què pretén abordar amb participació d'experts i dels representants dels sectors implicats els reptes de futur de les nostres comarques amb la doble intenció d'analitzar la problemàtica i plantejar compromisos per a la dinamització i la millora de gestió. El primer d'aquests debats es va centrar, com no podia ser de cap altra forma, en la gestió de l'aigua, autèntic motor de la nostra economia i font de riquesa per a les nostres comarques, però també un bé escàs que s'ha d'administrar amb prudència i equitat. Amb aquesta intenció, va obrir les jornades el conseller de Medi Ambient, Francesc Baltasar, que, en vista de les conclusions sobre el canvi climàtic, va reiterar la necessitat que sense alarmismes, però també amb convicció, s'afronti la necessitat de racionalitzar l'ús de l'aigua, i el primer ponent, el catedràtic de dret públic internacional de la Universitat d'Almeria Abel Lacalle, va exposar les directrius de la nova directiva de l'aigua, elaborada al si de la Unió Europea, que preveu aconseguir els objectius de qualitat en l'aigua per al 2015 amb dures sancions per a les administracions que la compleixin. En la directiva, que va obrir un interessant debat amb representants de les comunitats de regants lleidatanes, amb experts universitaris i dirigents ecologistes, es planteja una revisió de la planificació de les obres hidràuliques i un notable encariment de les tarifes per ús de l'aigua a partir del 2010. La nova normativa, que redunda en la propietat pública de l'aigua, pot influir en els drets dels actuals concessionaris si s'interpreta que l'ús de l'aigua no supera els nivells d'eficiència requerits i obre un interrogant sobre els criteris de planificació territorial que es marquen i fins i tot el mateix aprofitament de l'aigua, perquè fixa uns nivells de cabal ecològic mínim superiors al 30 per cent de les aportacions, que en l'actualitat no compleixen la majoria de rius de la nostra conca. En aquest sentit, el professor Lacalle ja va advertir que la Confederació de l'Ebre no compleix el calendari de la normativa i seria bo que comencés a treballar en un consens entre els criteris europeus, els drets adquirits i les necessitats dels regants per aconseguir una gestió justa i eficient de l'aigua.

(editorials diari Segre a propòsit de les Jornades)

LA PEIXERA

JUAN CAL

Un 'lobby' de Lleida

LA JORNADA INAUGURAL del cicle *Lleida, compromís de futur* va començar amb una magnífica, alhora que polèmica, conferència d'Abel Lacalle, professor de dret públic, membre de la Fundació de la Nova Cultura de l'Aigua i assessor del ministeri de Medi Ambient. El seu discurs va motivar gran quantitat d'intervencions per part de representants de les comunitats de regants que van assistir, de forma massiva, a un acte de tanta transcendència per als interessos dels regants. S'ha d'agrair la participació, la sinceritat i el caràcter positiu de la majoria, que van posar de manifest la possibilitat d'arribar a acords suficients entre els diferents actors socials de Lleida per presentar-se davant de l'Administració amb un programa de mínims assumit per consens entre totes les parts i amb la benedicció de les administracions locals. El que de vegades es pretén presentar com un conflicte irreconciliable entre regants, ecologistes i altres sectors podria ser, en realitat, l'oportunitat de guanyar autoritat moral davant dels poders públics gràcies a aquest *mínim comú denominador* de tots els lleidatans. La legislació europea i el mateix signe dels temps ens obligaran a canviar algunes de les pràctiques tradi-



És possible arribar a acords per presentar-se davant de l'Administració amb un programa de mínims de tots els lleidatans

nacionals dels nostres sectors productius. Davant d'aquesta realitat podem plantar-nos i negar l'evidència o començar d'una vegada un procés de negociació que permeti la modernització dels regadius, de les estructures agràries en general mentre es garanteix una major preservació de l'entorn. Hem d'aconseguir que l'Administració pagui la millora de l'eficiència ambiental.

Adverteixen que modernitzar els regadius no augmenta l'aigua disponible per a altres usos

El president de la CHE diu, no obstant, que ajuda a millorar la qualitat del subministrament

El president de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE), José Luis Alonso, va advertir que la modernització de regadius no augmentarà de forma significativa l'aigua disponible per a altres usos. Alonso, que va participar en les jornades organitzades per SEGRE amb motiu del 25

aniversari, va puntualitzar que aquesta mesura contribueix a millorar la qualitat del subministrament i a reduir la contaminació. La qualitat de l'aigua i la seua disponibilitat davant de la creixent demanda van centrar la ponència i la taula redona celebrades a l'Aula Magna de la UdL.

R. RAMÍREZ
[LLEIDA] Modernitzar els regadius no contribuirà de forma significativa a augmentar l'aigua disponible per a altres usos, com l'industrial o el subministrament de boca. Així ho va afirmar ahir el president de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE), José Luis Alonso, que va pronunciar una conferència sobre la gestió de l'aigua, en el marc de les jornades organitzades per SEGRE amb motiu del seu 25 aniversari. "No pensem que modernitzar els regadius sigui una mina d'aigua", va advertir. "Aquesta mesura suposa una millora a les parcel·les on s'aplica, però no en l'àmbit d'una conca", va afegir. Alonso es va



Jornades sobre els reptes de l'agroindústria

■ Les jornades Lleida, compromís de futur, organitzades per SEGRE, continuaran dijous i divendres, amb dos sessions dedicades als reptes de l'agroindústria. En la primera, la directora de la Fundació Triptolemos, Ivonne Colomer, pronunciarà una conferència sobre les tendències en l'alimentació i el futur de la indústria agroalimentària. El conseller d'Agricultura,

va afegir. Alonso es va mostrar partidari de generalitzar l'ús de comptadors per afavorir la racionalització del consum. El president de la CHE va assenyalar que la modernització és útil per reduir la contaminació de les aigües de retorn (les que tornen al sistema fluvial després del reg) i millorar la qualitat del subministrament. Va indicar que les àrees de la conca de l'Ebre que concentren el major nombre d'habitants i activitat agrícola i industrial "presenten problemes greus de contaminació", davant de les àrees



Representants dels regants i del món polític i empresarial van assistir ahir al cicle de debats.

Joan Carles Oller, conseller d'Agricultura, va inaugurar aquest acte. Divendres, el secretari general del ministeri d'Agricultura, Josep Puxeu, analitzarà el desenvolupament del sector agrícola a Lleida.

EL DEBAT SOBRE ALTERNATIVES PER A LA GESTIÓ DE L'AIGUA



Leonard Carcolé
DIRECTIU D'AGBAR

“S'ha de construir una autopista de l'aigua per facilitar la connexió entre els diferents proveïments”



Ramon Carné
PRESIDENT DEL CANAL D'URGELL

“Si la modernització del reg beneficia el conjunt de la societat, no només l'han de pagar els agricultors”



Antoni Palau
PROFESSOR DE LA UDL

“Els pronòstics que apunten que el cabal ecològic suposarà entre el 32% i el 50% del total són excessius”



Manel Pascual
HIDROGÈLEG DE L'ACA

“L'augment de la contaminació per nitrats podria arribar al límit per a l'aigua potable al Segre en 11 anys”



Sergio Mothe
CONSULTOR DE REGADIOS

“Els agricultors no poden pagar per la modernització del reg més de la plusvàlua que genera aquesta obra”

CONTAMINACIÓ

Alonso va assenyalar que les zones amb més habitants i activitat econòmica tenen problemes "greus" de contaminació

despoblades, "on la qualitat de l'aigua és alta". Alonso va rebutjar que la CHE incompleixi els terminis previstos per la directiva marc de l'aigua de la UE sobre qualitat del subministrament, com va assegurar dijous el professor Abel Lacalle (vegeu SEGRE d'ahir). No obstant, va manifestar que aproximadament un 10% de les masses fluvials i aigües subterrànies podrien no arribar a les exigències comunitàries el 2012. "La qualitat de l'aigua és millor ara que fa una dècada", va puntualitzar. "És necessari insistir en polítiques adequades, com la depuració." Finalment, va destacar la necessitat de substituir els fertilitzants químics per adobs orgànics procedents de dejeccions ramaderes.

La mateixa aigua, amb més demanda

L'eficiència en l'ús de l'aigua, la contaminació i la distribució dels costos de modernització del reg van ser els eixos del debat

[LLEIDA] Les mesures necessàries per millorar l'eficiència en l'ús de l'aigua van ser l'eix del debat celebrat ahir a l'Aula Magna de la Universitat de Lleida. Els participants s'hi van mostrar d'acord a l'afirmar que, mentre que la demanda de proveïment augmentarà progressivament, els recursos

hídric tenen un marge de creixement molt limitat. "L'època de les preses s'acabarà en 5 o 10 anys", va afirmar Alonso. El ponent Sergio Mothe, consultor de regadius, va corroborar que la modernització de regadius no alliberarà reserves per a altres usos. El president de la comunitat de regants del

canal d'Urgell, Ramon Carné, va destacar que el cost de mesures destinades a estalviar aigua en regadius no ha de recaure només sobre els pagesos. "El conjunt de la societat se'n beneficia", va afirmar. El moderador del debat, Antoni Palau, va formular una pregunta retòrica per recolzar aquest

punt de vista. "Qui gasta aigua: l'agricultor o les persones que consumeixen els seus productes?", va dir. Leonard Carcolé, directiu d'Agbar, va afirmar que l'ús eficient de l'aigua passa per "crear una autopista de l'aigua per facilitar la comunicació entre proveïments". Manuel Pascual, de l'ACA, va presentar dades sobre l'augment de la contaminació per nitrats al Segre a l'altura de Torres de Segre. "Si la progressió es manté, arribarà al límit per a l'aigua potable en 11 anys", va advertir.

(Segre, recensió jornada 12 d'abril)



25 SEGRE | JORNADAS SOBRE AIGUA, TERRITORI I DESENVOLUPAMENT

Diversos experts i polítics defensen a Lleida racionalitzar l'ús de l'aigua davant la sequera

Lacalle assegura que el Segre ha perdut un 38,5% del cabal i insta a revisar les futures obres

El professor Abel Lacalle, expert en aigües i sequera, que va obrir les jornades de SEGRE, amb motiu del seu 25 aniversari, va alertar ahir que el riu Segre ha perdut un 38,5% del cabal en les últimes dècades i va defensar la revisió dels projectes hidràulics per evitar un col·lapse del re-

cors. El professor, així com el conseller de Medi Ambient, Francesc Baltasar, i regants van coincidir en la necessitat de racionalitzar l'ús de l'aigua per fomentar-ne l'estalvi davant de la sequera. Van discrepar, en canvi, en la pujada del preu de l'aigua al sector agrari.

LLEIDA Experts en gestió hídrica, responsables polítics i regants van coincidir ahir en la necessitat de racionalitzar els usos i la gestió de l'aigua davant dels reptes que plantegen els cada vegada més habituals períodes de sequera i el canvi climàtic. El professor Abel Lacalle, expert en dret internacional públic i en la directiva marc de l'aigua de la UE, va advertir que en les últimes dècades les aportacions naturals mitjanes del riu Segre s'han reduït en un 38,5%. Davant d'aquestes xifres i altres indicatius, Lacalle va defensar una "revisió de la planificació" de les obres hidràuliques i va exemplificar: "En cap moment dic que el Segarra-Garrigues s'hagi de paraitzar, sinó que tal com està concebut ara s'ha de revisar."

El professor va destacar que "som l'Estat de la UE amb més regulació (a través de pantans) per població i territori" i amb un "índex d'intensitat de consum d'aigua dels més alts d'Europa". Va afegir que els indicatius assenyalen que el 2030 "Espanya viurà un estrès hídric sever", per la qual cosa va defensar "una projecció integrada nova" de la subconca del Segre i una "revisió, no una desaparició", de les noves infraestructures de reg.

COSTOS

Els regants adverteixen contra una pujada del preu de l'aigua per les repercussions en el sector agrari i ramader

Lacalle va obrir ahir la primera de les sis jornades amb que SEGRE celebra el seu 25 aniversari i que estan dedicades al debat sobre el territori de Lleida i el seu futur. En la seua intervenció, va remarcar que el preu de l'aigua pujarà el 2010 pel principi de la recuperació dels costos, que implicarà la reducció de les subvencions al recurs. En aquest punt, alguns regants van advertir del risc d'imposar un preu excessiu a l'aigua en agricultura per les repercussions que tindrà sobre la que durant dècades ha sigut la principal activitat econòmica a Lleida. El conseller de Medi Ambient, Francesc Baltasar, que va inaugurar el debat, va manifestar que "l'ai-

ALGUNS DELS TEMES A DEBAT

Estrès hídric

El professor Abel Lacalle va afirmar que el 2030 Espanya tindrà un estrès hídric sever. Va alertar de les seues conseqüències malgrat que és l'Estat de la UE amb més pantans per població i territori.

Preu de l'aigua

Lacalle va mantindre que l'objectiu de la directiva marc comunitària i, per tant, dels estats, és que desapareguin les subvencions a l'aigua i va afirmar que en l'actualitat els regants paguen una petita part de l'amortització de les obres hidràuliques. Així, va afirmar que el preu d'aigua pujarà i va marcar com a data el 2010.

Objeccions

Els regants van reivindicar el paper del sector en l'economia, van afirmar que sí que sufraguen el cost de l'aigua i van criticar que el nord i el sud d'Europa hagin de seguir la mateixa reglamentació ateses les diferents condicions pluviomètriques. En aquest punt, Lacalle, que també és assessor en la comissió d'experts en sequera del Govern central, va dir que les subvencions deixaran de ser genèriques per metre cúbic i se centraran en l'activitat agrària.



Baltasar, acompanyat pels directius de SEGRE Juan Cal, Santiago Costa i Robert Serentill.

Directiva marc de l'aigua

Altres exigències que marca la UE són, a més de la nova tarifació el 2010, aplicar mesures per aconseguir el bon estat de les aigües el 2012 i aconseguir els objectius de qualitat el 2015.

Cabal ecològic

Segons Lacalle, entre el 32 i el 50% de les aportacions dels rius a l'Ebre han de ser cabal ecològic, cosa que implica, va afegir, que "no es poden incrementar les extraccions".

Sancions

El professor va recordar que l'incompliment de la directiva derivarà sancions als estats. També va dir que la Confederació de l'Ebre no compleix el calendari d'aplicació de la normativa.



Anna Gómez, Francesc Baltasar, Jaume Barrull (UdL), Juan Cal i Abel Lacalle.

Debat per oblidar "greuges" i fomentar un 'lobby'

El director executiu de SEGRE, Juan Cal, va presentar les jornades iniciades ahir apel·lant a la creació d'un lobby lleidatà per aprofitar el patrimoni econòmic i natural

de Ponent. Va instar a oblidar els "greuges" i va afirmar que "hi ha faltat una classe emprendora". Per la seua part, Anna Gómez, subdirectora de SEGRE, va introduir el profes-

sor Lacalle amb una intervenció en què va recordar la transformació de Lleida amb l'arribada de l'aigua i va instar a "pensar en el futur i quin camí s'ha d'escollir".

gua està molt afectada pel canvi climàtic. És un bé escàs i finit i la seua recàrrega és inviable o extremament cara ecològicament i econòmicament". Va apel·lar tant a l'acció pública com a la individual per racionalitzar l'ús i va avançar, amb referència als últims estudis de l'ONU i la UE sobre el canvi climàtic, que el Govern els completarà i els "concretarà" amb conclusions específiques sobre els seus efectes a Catalunya.

A les comarques de Lleida, va afegir Baltasar, "ha sigut un tema sempre a debat el fet que han tingut un dèficit d'infraestructures més que de recursos hídrics".

El conseller també va previndre sobre el que va anomenar "alarmismes" al voltant del canvi climàtic i va mitigar les conclusions d'alguns estudis que apunten, per exemple, "que la neu desaparixerà per sota de la cota 2.000 o que en 60 anys desaparixerà el delta de l'Ebre".

(Segre, recensió jornada 13 d'abril)

El Manifest de Vallbona

El compromís per Lleida ens exigeix amplitud de mires, decència intel·lectual i audàcia política

JAUME
Sellés

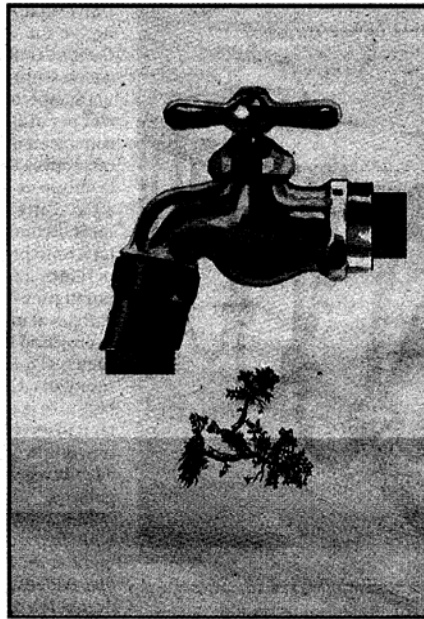


J a fa més de tres anys que un grup de persones de procedència, trajectòria i ambicions molt diferents convocades per l'entusiasme i la bonhomia del company **Josep Maria Escribà** vam aplegar-nos al voltant d'un manifest denominat, no per casualitat, de Vallbona, que molta gent va voler despatxar rutinàriament. Ah, una altra proclama més de la infelicitat i el descontentament lleidatans, van dir els uns. Els donem 15 dies, van aventurar els altres. Com que no feiem gaire soroll ni protagonitzàvem actuacions espectaculars costava molt sortir als mitjans de comunicació. Vam conxorxar-nos, però, per durar i per intentar influir en l'àmbit polític i social des de la responsabilitat, el rigor i la moderació dels nostres plantejaments, però també amb la voluntat del resistent i d'aquell que se sent posseïdor d'una veritat raonada i raonable per compartir i discutir amb qui convingués o volgués. I ho hem fet.

A FE DE MÓN que ho hem fet. Mal m'està dir-ho, però a Lleida, a Catalunya i fins i tot a Espanya hi ha poques instàncies de poder que no hagin sentit parlar de nosaltres o que no hagin parlat amb nosaltres. Ras i curt, som tossuts, però no més que la realitat que cada vegada fa més evident la necessitat d'un cop de timó en el rumb econòmic i social del nostre país. Donat que cada dia que passa és més notòria la conveniència d'equilibrar el país demogràficament, econòmicament i socialment. Donat que cada vegada es posen més de relleu els inconvenients que suposa viure en un país que concentra en la seva franja cos-

tanera i àrees circumdants el 80% de la població. Donat que cada vegada costa més fixar en el territori poblacions que se senten abandonades a la sort de la cultura del greuge i de la queixa, era obvi que els plantejaments que contenia el Manifest de Vallbona no minvarien, sinó que creixerien, com així ha estat. I per això, ara i aquí, puc explicar-los que, amb el suport de la fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya hem publicat un opuscle que vol ser un seguit de propostes per construir un país equilibrat. Això sí, des de la perspectiva del ponent català que, en certa forma, exemplifica l'assignatura pendent del desenvolupament harmònic que el país necessita. I ¿en què consisteix?, em diran. Ben senzill. En la necessitat de parlar obertament i lleialment de l'aigua.

De l'aigua realment existent. De l'aigua necessària per al desenvolupament econòmic i social del *far west* català, i de l'aigua que es requereix per calmar la set de la conurbació de Barcelona. De l'aigua que no s'usa adequadament en un indret i en l'altre i de les actuacions que cal dur a terme per solucionar-ho. De l'aigua, que al cap i a la fi ha de sortir majoritàriament dels rius pirinencs i dels cabals que han de man-



SILVIA ALCOBÀ

Volem parlar obertament i lleialment de l'aigua necessària per al desenvolupament econòmic i social del ponent català

tenir-los vius des de les respectives capçaleres fins al delta de l'Ebre. Perquè volem, perquè ho necessitem i perquè ens hi obliga la directiva comunitària de l'aigua.

L'ÚNICA condició prèvia per a aquest debat és no fer el murri. Com diu **Josep Maria Escribà**, és necessària la generositat de l'empresari que no ha de pretendre acumular fins a l'últim euro; la del polític que no ha de voler disputar fins a l'últim vot i la de l'ornitòleg que no ha de buscar la salvació de l'última ploma. El compromís per Lleida, en definiti-

va el compromís pel país, ens exigeix a totes les parts afectades amplitud de mires, decència intel·lectual i audàcia política. L'audàcia que és necessària per reconèixer en un país saturat de debats identitàris que aquesta aigua de què parlem és de sobirania estatal, a través de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, i de titularitat compartida amb la comunitat germana d'Aragó, i que té ferides obertes al voltant del pretès i avortat transvasament de l'Ebre. Que s'han de tancar i és possible fer-ho amb la participació, la col·laboració i l'entesa de tothom. Encara que sembli una veritat de calaix, fins ara ningú ha plantejat seriosament res sobre la qüestió, o sigui que no ho deu ser tant.

De l'aigua, de la ramaderia, de l'agricultura i de l'agroindústria. De la Universitat de Lleida i del seu parc tecnològic i científic. De l'agricultura i de la indústria, tant la tradicional com la del lleure, que s'escau a les especificitats del nostre territori i de com fem que s'adaptin als paràmetres de qualitat i de comercialització que ens demana el mercat i als de la sostenibilitat mediambiental. I del paper que aquest territori llunyà ha de tenir en la Catalunya del futur. Sense retrets, sense apriorismes.

Des del convenciment que el que és bo per a Lleida ho és per a Catalunya. Des de la voluntat de no ser reserva espiritual ni econòmica de res. Sinó punta de llança de la innovació i l'excel·lència. Per això des de Vallbona hem vingut a Barcelona passant per Lleida la pràctica totalitat del teixit institucional, econòmic i social lleidatà. Perquè aquest territori emergent del qual parla l'alcalde **Ros** té una capital que vol i pot equilibrar el país. I aquest és, ara per ara, des del nostre punt de vista, un dels reptes més crucials que té al davant el país.

Secretari de CCOO de Terres de Lleida

COMPROMÍS PER LLEIDA, TÀRREGA 15 DESEMBRE 2007

(text del Compromís per Lleida signat pels representants de les entitats i persones a títol individual)

Davant els interrogants que es plantegen en alguns dels sectors i infraestructures claus de l'economia i la societat lleidatana, els sotassignants considerem que ha arribat l'hora de tirar endavant una proposta constructiva per a Lleida que superi els plantejaments de greuge que limiten massa sovint la iniciativa privada i pública d'aquest territori. Cal una proposta que faci sentir clarament els desigs i la veu de Lleida a Barcelona, Madrid i més enllà; però al mateix temps aquesta ha de ser i vol ser una proposta positiva per a la construcció del país des de Lleida.

No es tracta de donar una resposta concreta i detallada a tots els interrogants i alternatives de la societat lleidatana, sinó de convidar tothom a uns acords que representen el màxim de consens; uns acords que, tant o més importants pel que diuen, volen expressar la voluntat d'identificació, defensa i projecció d'un territori.

Davant els canvis de caràcter local o global que viu la nostra societat, considerem necessari adaptar-se, però alhora es fa també necessària una participació social activa per tal de preservar la societat de benestar que tots desitgem. I aquesta participació passa, des del nostre punt de vista, tant per la garantia del progrés econòmic, com pel respecte dels drets individuals, de la justícia social i dels valors mediambientals i patrimonials d'aquest territori. Per tot plegat plantejgem:

1. *El reforçament del sector agroalimentari que constitueix la base actual de l'economia de Lleida en el sentit de recolzar i impulsar aquelles activitats i sectors que assegurin un major valor afegit.* Es tracta, entre d'altres aspectes, de desenvolupar les activitats vinculades a la segona transformació i la distribució de les produccions d'origen agrari i, en particular, d'aquelles produccions amb una major capacitat exportadora. I es tracta en particular, també, d'afavorir la concentració cooperativa i de la resta d'agents de la cadena de producció per reeixir en aquests objectius.
2. *En la línia anterior, el foment i la promoció d'aquells productes i activitats que aprofiten els recursos del mateix territori i contribueixen al manteniment dels seus valors mediambientals i patrimonials, la fixació de la població local i la seva projecció exterior.* Per això s'imposa una acció selectiva i intensa de desenvolupament de les produccions alimentàries amb denominació d'origen, les produccions ecològiques, els slow foods, les artesanies alimentàries i altres, la cuina de qualitat, els contractes de custòdia per a la gestió d'espais i valors naturals,... que són també la base d'una millora de l'autoestima i la projecció exterior de Lleida.
3. *El desenvolupament de les funcions i competències de la Universitat de Lleida com a instrument al servei de la recerca en matèria agroalimentària, de l'aparició de noves activitats i empreses en el sector de les biotecnologies i les TIC i en el desenvolupament de tecnologies aplicades a l'aprofitament dels recursos locals.* A banda del desplegament de les capacitats que ja disposa la pròpia Universitat, es fa indispensable que les institucions de recerca i formació superiors reconeguin i assegurin la presència de la Universitat de Lleida en la xarxa general universitària del país.
4. *L'aplicació de les tecnologies d'aprofitament i gestió modernes a la gestió integrada del cicle de l'aigua.* Cal aprofitar notablement millor les possibilitats d'un recurs estratègic de primera magnitud com l'aigua, avui encara relativament abundant i de qualitat, però del qual no s'ha de perdre de vista la qualitat mediambiental. La millora dels regadius històrics de Lleida planteja un repte ingent i alhora d'indispensable solució que difícilment es podrà assumir sense el

desenvolupament de noves infraestructures i usos i una aplicació de solucions integrades i creatives de gestió de l'aigua.

5. *El desplegament d'un projecte ambiciós de desenvolupament dels secans a partir de la construcció del canal Segarra- Garrigues.* El canal Segarra- Garrigues no pot ser només l'aplicació d'un sistema de reg modern, sinó que ha de contemplar les exigències més generals d'un regadiu modern, assumir les necessitats del conjunt de sectors econòmics i esdevenir una operació general de desenvolupament de les terres de Lleida, en la línia que ha estat proposada i detallada des del Manifest de Vallbona.
6. *El desplegament i aprofitament d'aquelles grans infraestructures que donen un servei real al territori.* En aquest sentit, l'aprofitament de les grans infraestructures de relació exterior com l'AVE i l'aeroport passa per la disposició d'equipaments i activitats que en despleguin les possibilitats (àrees d'activitat, intermodalitat,...). Mentre, la comunicació ràpida de Lleida amb la costa a través de Tarragona continua sent la gran assignatura pendent.
7. *La millora de les comunicacions dins dels paràmetres de servei al conjunt del territori i el manteniment dels seus valors ambientals i patrimonials en general.* És l'hora de fomentar les formes de transport que assegurin els majors fluxos amb el menor impacte i el millor servei del territori, fet que implica una millora substancial de la xarxa ferroviària convencional. I cal també assegurar els serveis i les telecomunicacions modernes a les poblacions petites. Cal vigilar i corregir, al mateix temps, l'impacte que les grans infraestructures representen i han representat per a la gran plana de Lleida.
8. *El desenvolupament dels serveis i les funcions metropolitanes atenent a criteris d'equilibri i compensació entre territoris.* Les planes de Lleida hauran de jugar cada cop més com una peça de la gran regió metropolitana en que es converteix Catalunya oferint, en particular, determinats serveis que no troben el lloc idoni a les àrees més congestionades del litoral. En aquest cas, les terres de Lleida no poden, però, només acollir plantes de residus o equipaments extensius que no vol la regió metropolitana de Barcelona, sinó que requereixen també serveis substancials de metròpoli (recerca i formació especialitzada, equipament governamentals, àrees econòmiques especialitzades,...).
9. *La cura i promoció del patrimoni natural i cultural, en general, com un valor inherent de la pròpia activitat agrària i les formes de vida de Lleida.* Les planes de Lleida no disposen d'elements patrimonials espectaculars; però sí d'una diversitat d'elements d'una gran riquesa i singularitat sobre els quals cal un major esforç de reconeixement i estima. Per això no calen tant declaracions com formes de gestió imaginatives que integrin també les activitats agràries a les quals es troben intrínsecament unides.
10. *Un esforç especial d'acció territorial concertada i de projecció exterior per part de les institucions i administracions locals.* El funcionament real en xarxa del territori i la necessitat de massa crítica per a desenvolupar serveis i projectar-se enfora obliguen a superar els esquemes locals i municipalistes i a desplegar tot el ventall d'instruments de col·laboració possibles entre les administracions del territori. El desenvolupament d'instruments de concertació de tipus metropolità a l'entorn de Lleida haurà de jugar, en aquest sentit, un paper estratègic de primera importància.

Tot plegat, creiem que aquí i avui es debaten qüestions que han de pesar decisivament en el futur del nostre territori. Per això emplacem la societat civil lleidatana a fer mostra de generositat i a sumar esforços per orientar els canvis socioeconòmics en la direcció més favorable per al benestar col·lectiu. Per això emplacem també les institucions i administracions locals i, de manera

particular, a l'Ajuntament i la Diputació de Lleida a posar tota la intensitat de la seva acció en aquesta direcció.

MANIFEST A FAVOR DE L'EQUILIBRI TERRITORIAL I DEL DESENVOLUPAMENT DE LES COMARQUES INTERIORS

Un centenar d'entitats firmen per rescatar Lleida de l'oblit

Empreses, polítics i professionals demanen més infraestructures i recolzar l'agroindústria

«Hem de començar a creure en nosaltres mateixos i exigir-nos qualitat», reclamen

Urgell

MARÍA JESÚS IBÁÑEZ
TÀRREGA

Un grup de 111 entitats van subscriure ahir el manifest *Compromís per Lleida*, un decàleg en què es recullen les prioritats per al desenvolupament de les comarques de Ponent, que, segons els promotors de la iniciativa, fa massa anys que estan oblidades. El document reivindica un lloc rellevant per a Lleida al mapa català. Igual que, fa anys, va fer per a tot Espanya Terol amb la campanya *Terol existeix*. El text lleidatà aposta per reforçar el paper del sector agroalimentari. També reclama una gestió moderna de l'aigua, així com l'expansió de les tecnologies de la informació.

«No es tracta de seguir lamentant-nos perquè continuem sent la Ventafocs de Catalunya, sinó de començar a treballar conjuntament i deixar d'estar sempre cabrejats», va declarar Josep Maria Escribà, un pagès de Belianes (Urgell) afectat per la construcció del canal Segarra-Garrigues.

Diversos empresaris locals, com Ros Roca (Tàrrega), Prefabricats Pujol (Mollerussa) o Electrodomèstics Taurus (Oliana), van estampar la seva rúbrica en el document, juntament amb alcaldes, diversos consells comarcals i la Diputació de Lleida. També hi van participar diputats de diferents formacions polítiques, responsables de la comunitat universitària, sindicalistes, les cambres de comerç de Lleida i Tàrrega i representants de col·legis professionals.

REFORÇAR L'AUTOESTIMA // Un dels objectius del *Compromís per Lleida* és reforçar l'autoestima dels lleidatans. «Hem de començar a creure en



► Els representants de les entitats que han signat el manifest, ahir a Tàrrega.

els firmants del manifest



ÀNGEL ROS
Alcalde de Lleida

«Aquest és un moment històric per a nosaltres i una oportunitat per a les terres de Lleida, que comencen una nova etapa en què s'han d'unir tots els esforços»



JOAN VIÑAS
Rector de la Universitat

«La universitat és un element clau per situar Lleida en primera línia. Treballarem, amb les noves tecnologies, perquè l'educació arribi a tot el territori lleidatà»



SYLVIA FALIP
Cambra de Comerç Tàrrega

«Estem en un territori que ofereix grans oportunitats de negoci, però cal que tots anem a l'una per potenciar-lo. Lleida ha de guanyar en autoestima»



IGNASI ALDOMÀ
Professor universitari

«Lleida fa un gest per unir els esforços. S'ha de treballar per aconseguir una bona gestió de l'aigua, així com millorar les infraestructures i l'educació»

nosaltres mateixos i, a la vegada, exigir-nos qualitat i potenciar l'autoexigència», va indicar el president de la diputació provincial, Jaume Gilibert (ERC). Tot això serà possible, va dir el professor de Geografia de la Universitat de Lleida, Ignasi Aldomà, si «es treballa amb visió de futur».

«No deixem que ens surtin crostes», va dir Aldomà, que és un dels promotors del document.

En l'acte de firma del manifest també es van sentir tocs d'atenció. «Que no es quedi tot en paraules», va insistir l'ecologista Joan Vázquez. L'empresari Josep Maria Pujol va fer

una crida a mantenir el consens, mentre el director del Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació, Gerard Guiu, reclamava més atenció als joves. «Lleida ha de ser una terra d'oportunitats», va manifestar l'alcalde de la capital, Àngel Ros (PSC). ≡

(Recensió de l'acte celebrat a Tàrrega, el Periòdic, 16 desembre 2007, p. 37)

CRISI DE LA SEQUERA, PRIMAVERA 2008

Amb motiu de la “crisi de la sequera” provocada per la declaració de situació d'emergència en l'abastament d'aigua de diverses àrees costaneres de Catalunya, en particular l'entorn metropolità de Barcelona, es plantegen diverses solucions que afectaran el conjunt del país i en particular les conques de la Catalunya interior, que formen part de la conca hidrogràfica de l'Ebre. Les Terres de Lleida es pronuncien contra l'opció de la capçalera del Segre i queda oberta per noves opcions i plantejaments.

Pronunciament impulsors Compromís per Lleida

(publicat al diari Segre, 30 març 2008)

TRANSVASAMENT DEL SEGRE: MES QUE MAI, COMPROMIS PER LLEIDA!!!

Davant l'anunci i les actuacions empreses pel Govern de la Generalitat de Catalunya de “transferència temporal” de recursos de la conca del riu Segre cap al riu Llobregat els sotassignants, promotors del Compromís per Lleida, volem posar de manifest:

Els nostre desacord amb la forma i el fons del projecte de transvasament de fins a 45 Hms3 anuals des del riu Segre a la Cerdanya cap a la conca del riu Llobregat a través del túnel del Cadí. Tot i entendre la importància i la urgència d'assegurar les necessitats d'abastament d'aigua de la connurbació de Barcelona que deriven de la situació actual de secada i de la seva possible perllongació, entenem que la seva solució no pot fer-se sense una informació transparent i sense tenir en compte les afectacions que es deriven pel territori cedent, el qual pateix també la situació de secada.

Sense entrar en les característiques del projecte de transvasament, que competeixen a decisions que han d'estudiar i dibuixar els tècnics, no podem deixar d'assenyalar les limitacions de cabal de la zona on es pretén fer la captació i l'afectació que deriva d'aquesta captació a la capçalera del riu per al conjunt de la conca del riu Segre, la qual viu una situació de secada similar.

Sota cap concepte es pot admetre que la solució provisional de les necessitats d'aigua de la metròpoli de Barcelona s'arribi a convertir en una solució definitiva i d'aquí el rebuig també del projecte avançat. El Govern de la Generalitat ha d'exercir les responsabilitats que li són pròpies i resoldre amb una política decidida les necessitats d'abastament d'aigua de la metròpoli de Barcelona, tot tenint en compte les veus del territori i pensant i tirant endavant solucions que satisfacin les seves necessitats a mig i llarg termini.

En qualsevol cas, la solució de les necessitats d'aigua de la metròpoli de Barcelona i de la Catalunya costanera en general no pot fer-se sense tenir en compte també les necessitats del conjunt del país i en aquest sentit, posem de nou sobre la taula les propostes del Compromís per Lleida de tirar endavant els grans reptes que té plantejats la societat lleidatana actuals, en particular la modernització del seu sector agroalimentari i el desenvolupament de l'economia i les xarxes d'infraestructures.

L'aigua és un recurs essencial per a l'economia i la societat de les Terres de Lleida així com la garantia de producció estratègica d'aliments i per a que continuï representant aquest paper cal preservar el recurs i cal que les institucions del país es comprometin i “facin possible” la modernització dels regadius històrics, els del canal d'Urgell i del canal de Pinyana en particular. Cal

igualment que els projectes de nous regadius i en particular el canal Segarra-Garrigues s'abordin des d'una perspectiva actual, tal com ha estat detallat i reclamat des de les propostes del Manifest de Vallbona.

Som conscients també que l'aigua és un recurs escàs, la qualitat del qual cal preservar en benefici de tota la societat i per això cal que la Generalitat de Catalunya i la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre exerceixin les responsabilitats que els hi són pròpies per salvaguardar la vida dels rius i la qualitat de les aigües de la conca del riu Segre, tot corregint les tendències de degradació recents.

Remetent-nos a l'esperit i contingut del Compromís per Lleida signat per una àmplia representació de la societat civil lleidatana el 15 de desembre de 2007 a l'Ateneu de Tàrrrega volem participar en la construcció d'un país millor per a tots. Per això demanem que la gestió de l'aigua a Catalunya lluny de portar a la confrontació entre territoris serveixi per a la construcció d'un país millor i més solidari en el qual les Terres de Lleida trobin també realitzades les seves aspiracions. Fem, en conseqüència, una crida a totes les persones i institucions representatives del territori per a que ara més que mai avancem en el nostre Compromís per Lleida.

Signen: Ignasi Aldomà, Justo Minguella, Juan Cal, Jaume Sellés, Sergio Mothe i Josep Maria Escribà, membres impulsors del Compromís per Lleida

Manifest conjunt societat civil, manifestació 1 de maig 2008

La posició de les institucions lleidatanes s'escenifica en la Manifestació de l'1 de maig de 2008. En una reunió precedent a la sala d'actes de la Comunitat General de Regants dels Canals d'Urgell els representants institucionals aproven el Manifest següent que es llegeix al final de la manifestació.

LES TERRES DE LLEIDA DAVANT LES NECESSITATS D'AIGUA DEL PAÍS

Davant el concert de propostes i despropòsits sorgits aquestes darreres setmanes per a solucionar la secada que pot patir Barcelona; davant les inquietuds i la ira que aquests han suscitat en els habitants d'aquestes terres, i davant els desencontres que els diferents pronunciaments públics poden haver originat entre els habitants d'aquest i altres territoris, cal i avui és el moment, llençar un missatge constructiu, de solidaritat i optimisme, per als habitants de les nostres terres i de tot Catalunya:

SÍ AL COMPROMÍS PER LLEIDA. La solució de les necessitats d'aigua de la metròpoli de Barcelona i de la Catalunya costanera en general no pot fer-se sense tenir en compte també les necessitats del conjunt del país i en aquest sentit, posem sobre la taula les propostes del Compromís per Lleida de tirar endavant els grans reptes que té plantejats la societat lleidatana actual, en especial la modernització del seu sector agroalimentari i el desenvolupament de la seva economia i les xarxes d'infraestructures. Lleida vol ser solidària amb Barcelona i entén que a través d'aquesta solidaritat haurà de materialitzar les pròpies possibilitats de desenvolupament econòmic i benestar.

SÍ A UN PACTE NACIONAL PER L'AIGUA. D'acord amb la Declaració del Segre signada per les institucions representatives del territori, Lleida vol ser solidària amb Catalunya i contribuir a un Pacte Nacional per l'Aigua que respongui a les necessitats del país i dels seus territoris. L'aigua és un recurs essencial per a l'economia i la societat de les Terres de Lleida i per a que continuï representant aquest paper cal preservar el recurs i cal que les institucions del país es comprometin i facin possible la modernització dels regadius històrics, els del canal d'Urgell i del canal de Pinyana en particular, així com l'adequat desenvolupament dels projectes de nous regadius, en particular el canal Segarra-Garrigues.

NO A QUALESEVOL “PUNXADA” INDISCRIMANADA DEL RIU SEGRE. Malgrat la retirada del projecte de transvasament des del riu Segre a la Cerdanya cap a la conca del riu Llobregat a través del túnel del Cadí, volem recordar que la captació en capçalera és la pitjor de les solucions possibles i que la solució de les necessitats de Barcelona no pot fer-se sense transparència i diàleg i sense tenir en compte les afectacions que es deriven pel territori cedent. Les terres de Lleida poden afrontar també una situació de secada greu i cal que les institucions responsables del país afrontin en profunditat i en el llarg termini unes situacions de secada que poden esdevenir freqüents en el conjunt del territori.

Avui dia 1 de maig, sentint-nos portaveus de la voluntat dels sindicats del nostre país i amb la força que ens dóna la representació massiva de la societat civil lleidatana, volem renovar el nostre compromís per la construcció d'una Lleida de més benestar i el nostre desig i el nostre compromís, també, per la construcció d'una Catalunya més moderna i solidària. És el país que esperem dels nostres governants i és el país que, sobretot, volem i hem de construir tots plegats des dels nostres camps, les nostres fàbriques, les nostres oficines i les nostres aules.



de la capçalera de la manifestació de l'1 de maig pels carrers de Lleida.

Capçalera de la Manifestació de l'1 de maig 2008. Representació institucional: Col·legi de Periodistes, Fòrum-Empresa, Col·legi d'Enginyers Agrònoms Superiors, Col·legi d'Enginyers Agrònoms Tècnics, Omnium Cultural, Fecom, Cambra de Comerç de Tàrraga, Cambra de Comerç de Lleida, Consell Social UdL, CCOO, UGT, Unió de Pagesos, UdL, Canal d'Urgell, Canal de Pinyana, Canal de Catalunya i Aragó, Fcac, Pimec, Federació d'Hostaleria, Urapac, Museu de la Joguina de Verdú, Plataforma en Defensa de l'Horta.

Els plantejaments del Compromís tenen ressò a Barcelona

Les propostes del Compromís són recollides en diferents mitjans i debatudes; les explica de manera especial Antoni Puigverd a La Vanguardia.

Agua: de la necesidad a la virtud

Parece imposible que el Govern d'Entesa sea tan ingenuo, a estas alturas de la película. ¿Creyeron realmente los consellers Baltasar y Saura y el president Montilla, políticos bregados en mil batallas, que la propuesta de trasvasar agua del Segre al Llobregat sería contemplada angélicamente por los políticos de las comunidades que se sienten agraviadas por el no catalán al trasvase del Ebro? Baltasar les ha servido en bandeja la copa de la venganza. Ya se levanta el polvo de la indignación nacional catalana: "¡Deslealtad!", afirma Saura, después de escuchar el rotundo no de la vicepresidenta. ¿Acaso no recuerda Saura que Teresa F. de la Vega encabezó la candidatura valenciana? ¿Puede decir sí a un trasvase catalán -aunque se trate de un trasvase desesperado, pequeño y provisional- aquella que defendió ante sus propios votantes el no del delta catalán al trasvase valenciano?

Ya sé que no es lo mismo. Las bocas que necesitan imperiosamente el agua no equivalen a los proyectos inmobiliarios, turísticos y agrarios que necesitaban el trasvase del Ebro para prosperar. Pero los catalanes nos permitimos, en aquellos años de falsa discusión sobre el Ebro, dar lecciones a valencianos, murcianos y almerienses sobre economía, sobre desarrollo, sobre cultura del agua. "No al agua para el derroche". "No al agua para las obras faraónicas", dijimos, como si estuviéramos limpios del pecado del derroche. Pero la vida da muchas vueltas. ¿Puede extrañar que los perjudicados de aquel entonces se levanten ahora para beberse,

en frío y en vaso largo, el agua de la venganza? (La España de las autonomías es un laberinto para Catalunya: cada día está más claro, y más claro se verá con la financiación catalana, que va a discutirse en la diabólica coyuntura de una crisis. Todo el mundo ha copiado el sistema de la queja y el agravio. El lobo feroz ya no es el Estado. Cada agravio catalán encuentra el rebote de otros múltiples agravios.)

Baltasar es un hombre risueño y preparado, alejado de cualquier dogmatismo, con gran experiencia en la gestión. Apenados por tener que afearle sus errores de

del Ebro. Un error del que participó toda la izquierda.

Las reivindicaciones del delta del Ebro eran y son justas. Muy justas. Pero discutibles. No pudo y no quiso discutirse nada. El clima emocional lo impidió. Cabalgando sobre la gran emoción, las izquierdas catalanas encontraron en la batalla del Delta la gran oportunidad de apuntillar al pujolismo y de empezar a construir el gran muro de contención contra el aznarismo. Como el grandioso "no a la guerra" y como el "no al PP" que se repite en cada elección, el "no al trasvase del Ebro" resume las características de la política catalana. Sabemos negar muy bien, con gran aparato sonoro. Pero cuando tratamos de construir un sí, el fantasma del no cobra sus préstamos. Y los cobra muy caros. En España, Catalunya no tiene aliados. Aragón dijo "no al trasvase" porque pretende para sí toda el agua del Ebro (no hace falta que construya Las Vegas de los Monegros para que podamos hablar de despilfarro: regar inmensas extensiones de maíz, en plena canícula feroz y en tierras antaño desérticas, será beneficioso económicamente, será desarrollo, pero nunca podrá considerarse expresión de la ~~mejor cultura del agua~~; Aragón quiere el suyo y lo tiene. Valencia y Murcia no lo tienen y están que trinan. El fantasma del no cobra sus préstamos: del embrollo sólo puede salirse reconociendo el error de no aceptar, al menos, la discusión sobre la posibilidad de repartir agua para todos.

No será fácil convertir el caso del Segre en un nuevo agravio a Catalunya. Ni si-

quiera en un nuevo ataque al tripartito. Primero, porque la conurbación barcelonesa no va ducharse con banderas: exigirá respuestas, no soflamas. Y segundo, porque en las tierras de Lleida este trasvase amenaza con amargar un momento muy dulce. El Manifest de Vallbona-Compromís per Lleida, que está convocando grandes adhesiones en los últimos tiempos, no es un movimiento defensivo e irredentista al estilo del Delta. Al contrario: es un movimiento civil que une a gente del campo, de la empresa y de la universidad para impulsar el desarrollo de la región leridana alrededor, precisamente, de otra manera de entender el agua y el territorio. Este movimiento, sensato, lúcido y razonable, sólo contribuirá a hacer posible desde el Segre

Catalunya sabe negar tan bien que, cuando intenta un sí, el no regresa para cobrar sus préstamos

la demanda de agua de Barcelona si el Govern accede a situarlo en un contexto general. Desde Lleida creen que es posible hacer de la necesidad de agua virtud territorial. Ellos ven el canal Segarra-Garrigues como la nueva línea costera que podría compensar la superpoblada franja mediterránea, y contribuir a reequilibrar demográfica y económicamente el país. He ahí una respuesta interesante. Válida para Lleida, para Catalunya (y para Valencia o Aragón para España). ~~Hablemos del agua, dicen. Pero no solamente de agua: hablemos del territorio. De cómo crecer sin despilfarrar. De cómo ser solidarios sin agotar los recursos. De cómo solucionar una emergencia no confirmando las irracionalidades del presente, sino poniendo las bases de un futuro más equilibrado y racional.~~



estos días (su siglo oculista, su obsesión por buscar un nombre falso al trasvase), algunos comentaristas han buscado una explicación psicológica: "Es que, con la solución del Segre, Baltasar está defendiendo una política contraria a sus ideas", decía un tertuliano el otro día. No es eso. Alguien que ha pasado del comunismo al ecologismo está curado de espantos ideológicos: Baltasar sabe mirar a la realidad cara a cara. Sucede que tiene sentido de culpa, que es otra historia. O vergüenza. Por lo

rras antaño desérticas, será beneficioso económicamente, será desarrollo, pero nunca podrá considerarse expresión de la ~~mejor cultura del agua~~; Aragón quiere el suyo y lo tiene. Valencia y Murcia no lo tienen y están que trinan. El fantasma del no cobra sus préstamos: del embrollo sólo puede salirse reconociendo el error de no aceptar, al menos, la discusión sobre la posibilidad de repartir agua para todos.

No será fácil convertir el caso del Segre en un nuevo agravio a Catalunya. Ni si-

(Antoni Puigverd, article a La Vanguardia, 31 març 2008)

Antoni Puigverd

Lleida: compromiso y entusiasmo

Apenas un chirimirí acompaña mi viaje de Girona a Vic, ciudad en la que me he citado con dos personalidades leridanas: Josep M. Escribà, agricultor ilustrado, y Jaume Sellés, sindicalista y escritor. Les hablé de sus propuestas en uno de mis artículos sobre la polémica del agua. Y después de que Zapatero haya impuesto la solución del Ebro para paliar el desolador vacío de los pantanos catalanes, hay que escucharlos con mayor detenimiento. El peligro que angustiaba está en vías de solución. Sí, pero el problema de fondo permanece. Sería una pena que la discusión se circunscribiera a las derivadas políticas de la decisión de Zapatero. Ahora es el momento de conceder páginas y micrófonos a los que llevan años madurando soluciones inteligentes al problema del agua.

Sabemos lo que opinan los políticos sobre la conjunción agua-territorio. Y sabemos que supuestos representantes de los territorios afectados por algún trasvase dicen siempre no. Es hora de escuchar a los que llevan años estudiando y rascándose la imaginación para componer un sí. ¿Existe tal gente? En esta Catalunya tan quejosa y desconcertada, ¿existen de verdad nuevas propuestas para el territorio que contemplen la complejidad de las cosas y la

necesidad de acordar intereses contrapuestos? Sí, existen. Y no me refiero tan sólo a los científicos del agua, estos días profusamente consultados, sino a las personas que cuatro años atrás, partiendo de una visión muy austera del agua y muy abierta del territorio, se reunieron en Vallbona de les Monges para proponer un nuevo relato para las tierras de Lleida en reivindicación del canal Segarra-Garrigues.

Entonces fueron tachados de visionarios. Proponían algo "demasiado bonito" para ser verdad en Lleida. Proponían el agua y territorio como factor de cambio en las tierras más secas y abandonadas del interior. Proponían un replanteamiento de los regadíos ya existentes y una lúcida combinación de agricultura, turismo, industria y ecología. Ahora son ya muchos: agricultores, empresarios, trabajadores, universitarios. Una verdadera sociedad civil. Se han confabulado a favor del optimismo territorial. Reunidos en torno a un compromiso, proponen eliminar el velo que oculta un territorio enorme: estas tierras de Lleida todavía por descubrir, que muchos ven como el patio trasero catalán.

El Compromís per Lleida tiene muchas virtudes. Una de ellas es su voluntad de trabajar con los políticos, y no contra ellos, pero también su voluntad de im-

poner el consenso al partidismo. El geógrafo Ignasi Aldomà aporta, desde la Universitat de Lleida, el rigor de unos sólidos estudios (consultables en el volumen *Un Canal Segarra-Garrigues per al segle XXI*, Pagès Editors). Cuando uno lee los trabajos académicos que coordina Aldomà exclama: ¡Por fin la universidad al servicio de la realidad! Escribà y Sellés son los máximos propagandistas del grupo, junto con el pe-

En la patria del no, el sí se pronuncia en Lleida; una visión integradora y sensata del agua y del territorio

riodista Juan Cal, director de Segre. Sin intereses inconfesables, pura vivacidad civil, proponen una verdadera Renaixença leridana en torno al Segarra-Garrigues. Avanzándose al futuro sin matar el pasado. Aunando tradición rural y modernidad agraria, ecológica, turística, e industrial. Conscientes de los costes del agua: proponen economizar hasta la última gota y, consiguientemente, imaginan un paisaje en forma de tapiz en el que el viejo seca-

no alterna con el exquisito regadío. Han estudiado la manera de equilibrar las aguas sobrantes del Noguera Ribagorçana conectándolas en su curso medio con el Noguera Pallaresa y el Segre para facilitar los nuevos regadíos, calculando el gasto de agua con tal precisión que garantizan el regreso al Segre del caudal que necesita el Ebro para mantener el delta.

No puedo resumirlos lo mucho que, en nuestro encuentro en Vic, me explicaron. Con reflexión demuestran que el desarrollo y la protección del territorio son compatibles; que el progreso exige hoy conservación; que al payés le conviene ceder y también al ecologista; que la industria y el turismo pueden alternarse; y que el nuevo canal sólo es defendible si se asegura el ahorro del agua y su parcial devolución. Hablan de Lleida como de la nueva tierra de promisión catalana. A dos pasos de la congestionada conurbación barcelonesa; este enorme territorio podría reequilibrar Catalunya. A poniente, allí donde sólo hemos mirado estos días con la urgencia de nuestra sed de litoral sobrepoblado, allí está el futuro de Catalunya, si las propuestas del Compromís per Lleida obtienen el apoyo adecuado. ¿Vamos a dejar que este sí se hunda en la Catalunya del no por falta de atención mediática?●

(Antoni Puigverd, article a La Vanguardia, 14 abril 2008)

SESSIONS DE TREBALL COMPROMÍS PER LLEIDA, 2008-2009

Tot aprofundint en la dinàmica encetada en la convocatòria de Tàrrega es planteja la concreció del Compromís en propostes d'actuació. Per arribar-hi es proposa un **procés de debat**:

Reunió de grups de treball per arribar a un document de síntesi i propostes per cada àmbit temàtic durant la tardor 2008- hivern 2009.

Una trobada general de presentació, debat i conclusió de les propostes de síntesi durant la primavera 2009.

Es recomana un compromís de participació i treball individual en algun dels grups de treball que es proposen. Qui ho desitgi, naturalment, pot comprometre's a participar en dos o més grups.

Grups de treball; temes, llocs i organització

Taula 1. Economia i agroindústria.

Dijous dia 16 d'octubre, 7 tarda

Punt de trobada: sala d'actes Cambra de Comerç de Tàrrega (Pa Major 4, Tàrrega).

President- moderador: Sílvia Felip, presidenta Cambra de Comerç de Tàrrega.

Secretaria: Conxita Villar, directora Fòrum Empresa.

Temes de treball: Necessitats i propostes de millora de l'activitat econòmica en general: branques de futur, serveis a les empreses, recerca i innovació, finançament,... Reforçament de la cadena agroindustrial: reforçament cadena fructícola i ramaderia, produccions de qualitat, dinàmica cooperativa

Taula 2. Territori i medi ambient.

Dijous dia 30 d'octubre, 7 tarda

Punt de trobada: Sala d'actes Casa Canal d'Urgell (Mollerussa).

President- moderador: Josep Carné, president Comunitat Gral de Regants C. D'Urgell

Secretaria: Esther Fanlo, biòloga.

Temes de treball: Cicle de l'aigua i gestió. Grans transformacions i correcció d'impactes. Alternatives de generació d'energia i ubicació. Abocadors i gestió de residus. Creixements urbans i alternatives. Habitatge.

Taula 3. Mobilitat i comunicacions.

Dijous dia 20 de novembre, 6 tarda

Punt de trobada: Cambra de Comerç de Lleida (C/Anselm Clavé 2; tocant Estació).

President- moderador: Joan Simó, president de la Cambra de Comerç de Lleida

Secretaria: Josep Ma Llop, càtedra Unesco- UdL

Temes de treball: Condicions per a la millora de la mobilitat. Necessitats en matèria d'infraestructures de comunicació. Telecomunicacions. Aprofitament de les oportunitats generades per les grans infraestructures. Desenvolupament i equipament logístic.

Taula 4. Cultura i projecció exterior.

Dijous dia 6 de novembre, 7 tarda

Punt de trobada: Ateneu Popular de Ponent (C/ Pau Clarís 10, Lleida).

President- moderador: Xavier Eritja, president Ateneu Popular de Ponent

Secretaria: Juan Cal, director Grup Segre.

Temes de treball: Millora i potenciació del patrimoni cultural i natural. Projecció exterior de la imatge de Lleida. Oferta i equipaments turístics. Necessitats en matèria d'equipaments i activitats culturals.

Taula 5. Diàleg social.

Dijous dia 13 de novembre, 7 tarda

Punt de trobada: Sala de Juntes Facultat de Dret i Economia (campus Cappont)

President- moderador: Joan Viñas, Rector de la Universitat de Lleida.

Secretaria: Joan Pere Enciso, degà Facultat de Dret i Economia.

Temes de treball: Desenvolupament de la concertació social. Immigració i multiculturalisme. Equipaments socials.

Taula 1. Economia i agroindústria (Cambra Tàrrrega).

Aportacions generals (Conxita Villar)

Recerca, desenvolupament, innovació, transferència tecnològica i formació.

- L'actual finançament de R+D+i condiona la desvinculació entre el que es fa i el que es necessari.
- Cal crear un consorci del sector agroalimentari de Lleida per finançar els projectes R+D+i que siguin necessaris per millorar el desenvolupament del sector agroalimentari lleidatà.(Lloveres)
- Cal millorar els vincles universitat- empresa amb major proactivitat per les dos parts.(Pont)
- Incidir amb una R+D+i que aporti valor afegit i orientem les produccions als mercats i les exportacions. (Medrano)
- L'administració ha creat centres capdavaners.
- Cal millorar les aliances entre sectors productor i empreses capdavaneres aprofitant les eines de l'administració com l'institut de biotecnologia o el Maqcentre, Fruitcentre, entre altres.(Planes)

La incertesa davant els nous regadius, quines expectatives.

- Cal fer un esforç en la R+D+i adaptada a optimitzar les reconversions productives.(Panades)
- La transferència tecnològica (tt) és un repte pendent
- Cal que alguna entitat assumeixi la tasca del anteriorment anomenat servei d'extensió agrària.(Lloveres).

- La transferència ha de ser àgil i ràpida (Amézaga).
- Fer una crida a la necessitat de que la tt i la informació són eines bàsiques per prendre decisions empresarials (Termens), sobretot ara amb els nous regadius cal que tots els productors i l'empresa agroalimentaria pime tingui al seu abast la informació de costos i oportunitats.(Minguella).
- La estructura de base del sector agroalimentari li manca formació
- Cal impulsar la formació tècnica i també en habilitats personals per millorar l'autoestima del sector que és el fonament de la important indústria agroalimentari catalana. (Siuraneta).

Desenvolupament territorial sostenible.

- L'administració del sòl com element de competitivitat
- Cal una estratègia coordinada i pactada de la seva gestió i usos. (Termens).
- La normativa mediambiental.
- S'ha de reobrir el debat en la normativa ja que molts cops és contradictòria creant importants obstacles amb el desenvolupament.(Baget)
- Les cooperatives com element clau del desenvolupament.
- Les fusions cooperatives són necessàries per fer una base més sòlida i rendible (Domènec).
- La dificultat de les Pime al finançament
- Cal fer pedagogia perquè hagi major sensibilitat de les entitats financeres amb el sector agrari.(Accensi)

Plantejaments generals

- Cal un canvi de la cultura individualista cap a la cultura del lobby.
- El Compromís ha de servir per trobar solucions als temes concrets que van apareixent: Segarra-Garrigues, sòl industrial, gestió de l'aigua (R.Térmens).
- Pla d'acció per veure oportunitats de nous productes.(M.Medrano).
- Pla de màrketing assequible a petites empreses (M. Medrano).

En conclusió

a)es percep la necessitat d'una recerca més propera a les realitats de les produccions de Lleida i sobretot d'oportunitats amb els nous regadius, amb estudis de mercats, reducció de costos, valor afegit. etc, amb una transferència de tecnologia i un accés a la informació més compromesa.

b) es posa de manifest l'individualisme entre la base productora, els diferents esglaons de la cadena alimentaria i els implicats en el desenvolupament de s.a.a.

Balanç secretaria

En l'obertura d'aquesta primera sessió el grup de treball va establir tres pautes per tal de poder dirigir el procés de debat sobre el tema proposat. Les directrius proposades per desenvolupar el discurs eren les següents:

- Reforçament dels sector agroalimentari a Lleida
- Foment dels productes de la terra
- Presència de la Universitat en el procés de recerca

Respecte a l'agroindústria es va parlar molt de quines haurien de ser les línies de treball per al seu desenvolupament a la ciutat de Lleida. Gairebé tots els agents assistents van coincidir en què és un camp en el qual la ciutat destaca avui en dia, però on també cal cercar nous objectius i noves oportunitats a llarg termini. Des d'entitats com el Parc Científic Tecnològic o des de la pròpia Universitat d'Agrònoms es realitza una tasca d'investigació molt important i es proposa Lleida com a clar centre de referència. I no tant sols des d'aquí, sinó també des d'una entitat de creació bastant recent com és l'Institut de Recerca Biomèdica de Lleida. En ell es pretén no tan sols fer recerca en medicaments sinó també en alimentació de salut. Puntualitzar que aquest centre, avui en dia, es troba etiquetat en cinquè o sisè lloc com un dels millors d'Espanya.

Més enllà del que és el sector agroalimentari a nivell general, el discurs dels participants durant la sessió de treball també va anar lligat a com el petit productor, és a dir el pagès, intervé en aquest procés. Per part de determinats sectors es va suggerir que tot i que la investigació és un punt clau en l'assumpte en qüestió, no cal oblidar que també és important tenir cura de la formació dels petits agents o entitats. Aquí entren en joc les jornades tècniques que sovint se celebren des de cooperatives o altres entitats. La investigació és rotundament necessària però ha de tenir un fi didàctic de cara al pagès, és a dir, li ha de transmetre els coneixements útils per poder desenvolupar la seva activitat al camp. Per aquest motiu és importantíssima la concienciació i cooperació des dels diversos àmbits: universitat, empresa i petit productor.

Una de les crítiques que va sorgir durant el debat en reiterades ocasions i relacionat amb aquest tema fou la manca de coordinació entre els tres sectors esmentats. Ara per ara, hi ha un treball massa individualitzat. L'òptim seria que cada agent per la seva banda complís una funció específica: el pagès no ha d'investigar, sinó que això forma part de la tasca de la universitat; per contra, aquesta li ha de transmetre els seus coneixements a aquest petit productor. Tot aquest mecanisme ha de fer possible l'evolució en les tècniques agràries del pagès, la descoberta de regadius més eficients o solucionar problemes com el sorgit recentment amb l'aigua.

De manera específica i des del propi món de la pagesia van haver-hi diverses aportacions durant la sessió de treball. Allò que es demana és una major especialització, noves àrees de cultiu i sobretot la importància de poder col·locar els productes de la terra tant en un mercat interior com un d'exterior. No es tracta només de vendre el producte sinó d'afegir-li un valor. Parlant amb termes més econòmics es coincidia en la necessitat d'elaborar un pla d'acció d'interès proposades pels protagonistes del grup de treball. D'aquesta manera es facilitaria el contacte amb les petites empreses i l'obtenció de finançament.

Per altra banda, en el decurs de la sessió de treball van aparèixer altres qüestions de caràcter més puntual com ara la necessitat de canviar o bé revisar algunes de les normatives vigents avui en dia. En aquest cas la crítica anava dirigida a certes restriccions a les quals es veuen sotmeses les petites empreses pel que fa al tractament de residus i que en dificulten el desenvolupament de la seva activitat. Un clar exemple d'això és el d'una determinada empresa la qual transporta gairebé cada

setmana els residus generats a zones d'Andalusia per la seva major permissibilitat en termes mediambientals. Fets com aquests obliguen a preguntar-se si la normativa vigent actualment per la nostra Comunitat Autònoma seria l'adequada. O en termes similars, també es va parlar de l'actual normativa sobre purins adoptada del model holandès.

Finalment, després de la sessió i les aportacions de tots els presents va poder extreure's la següent conclusió: que en el cas de Lleida i pel que fa al sector de l'economia i l'agroindústria, els mitjans en general hi són però el que manca és un funcionament coordinat de tots ells. Des del "Compromís per Lleida" s'ha de potenciar una pedagogia de treball derivada de l'aliança empreses-institucions-particulars i aprofitar totes les oportunitats que la ciutat de Lleida ofereix, tant en l'àmbit agroalimentari (fruita, oli, vi) com en d'altres. Allò que compta és conèixer les eines que es tenen a l'abast i saber-les fer funcionar correctament.

Taula 2. Territori i medi ambient (Mollerussa)

Resum coordinació

I. Enquadrament de la política sobre l'aigua

- 1) La directiva de l'aigua de la UE com a marc legal de referència.
- 2) Objectius de la política sobre l'aigua de l'ACA

La cobertura de les necessitats d'aigua ha de ser compatible amb:

- Retornar aigua al Ter
- Recuperar el Llobregat
- Mantenir els cabals de l'Ebre

3) Propostes per a la gestió

- Administració única de l'aigua
- Centre d'intercanvi dels drets públics amb la conca del Segre/Noguera
- Taula nacional de l'aigua com a marc per aconseguir el consens necessari.

II. Els condicionants estructurals

En relació a l'aigua a Catalunya, hi ha tres àmbits ben diferenciats:

- Conca de l'Ebre
- Conques interiors
- Àrea metropolitana

a) L'àrea metropolitana ha d'importar aigua.

b) El dèficit estructural d'aigua de les conques interiors és de l'ordre dels 350/400 Hm³.

▪ Opcions existents, complementàries entre elles, per a satisfer les diverses demandes d'aigua:

- Dessalinització
- Interconnexió de conques (diferent de transvasaments)
- Roine (opció a estudi).

III. El canal Segarra-Garrigues i la Conca de l'Ebre

- L'obra pública més important de les que es fan actualment a Catalunya, després del TAV.
- El canal s'ha de plantejar com una obra per a la societat, superant la visió que el limita a l'àmbit exclusiu d'una comunitat de regants. (Estudiar els usos possibles de l'aigua des de la perspectiva del desenvolupament del territori)
- És una oportunitat per reequilibrar el territori català, creant una àrea de desenvolupament sostenible al voltant de l'aigua del canal.
- Les conques catalanes disposen de prou recursos per solucionar els problemes d'abastiment i de regeneració de les conques interiors i el conjunt del país.
- La modernització dels regadius històrics de Ponent és una peça clau per a la gestió de l'aigua a Catalunya.
- Pot ser un motiu per aconseguir la complicitat de les comunitats veïnes (Aragó i València).

Propostes plantejades

Cal modificar la Llei d'Infraestructures hidràuliques per fer possible la modernització; el pagès no poc pagar més que el que li permet el flux de caixa. (S. Mothe).

Amb la modernització no s'estalvia aigua (alfalç i blat de moro necessiten el mateix). La modernització suposa augment del consum d'energia.

Ampliar la superfície de regadiu, però consumir menys aigua per produir més quantitat i més qualitat (S.Planas).

L'agricultura de Lleida ha de cobrir l'ideal de la Vall de San Joaquín i Sacramento (JM Escrivà).

S'han d'implantar mesures estructurals (bancs de terres o similars) per a fer possible que continuï l'activitat agrària a l'Horta i se superin els entrebancs deguts a la propietat (A.Drago).

Cal una agricultura que minimitzi les externalitats ambientals, entre elles la contaminació dels aqüífers (E. Fanlo).

S'ha de donar a conèixer que es disposa d'infraestructures hidràuliques de molta qualitat (R.Criado).

S'han d'argumentar tècnicament, les necessitats d'aigua de l'agricultura. (S.Planas).

S'ha de donar a conèixer que l'urbà consumeix 4.000 litres d'aigua (els productes agrícoles inclosos).

Mirar el reg com una infraestructura de base per al desenvolupament. El regadiu i les infraestructures serveixen per moltes altres activitats (sinèrgies econòmicoambientals). (JM Llop)

Cal tenir garantia de reserves per a tots els usuaris; els darrers anys l'aportació del Segre a Oliana ha estat 0 (R. Carné).

No n'hi ha prou amb l'aigua del Segre. L'harmonització serveix si es posen 100 Hms3 al canal Principal (R. Carné).

Les prioritats en els usos de la Directiva Marc forcen a resoldre la demanda de la metròpoli de Barcelona. (S. Mothe)

Barcelona demana entre 40 i 120 Hms3 i el país els hi pot donar. (JM Escrivà).

Quin és el límit, però, del creixement de Barcelona?

No s'ha de pensar negativament en Barcelona, sinó descobrir el propi potencial i veure què ens ha d'arribar de Barcelona (els vasos comunicants) (JM Llop).

Lleida ha d'estar disposada a rebre més població (S. Planas).

Lleida ha de capitalitzar la gestió de l'aigua que disposa el seu territori (Josep M Escrivà).

Cal dos bancs, un banc d'aigua i un banc de diners (Tati).

Crear un ens per a la gestió de l'aigua i disposar d'un fons propi per al desenvolupament de propostes concretes. (JM, Llop).

Creació d'un organisme únic de gestió de l'aigua a la conca del Segre (els ajuntaments tenen diferents interlocutors, cal avançar en les solucions de fons als problemes) (J. Jounou, alcalde de Bellpuig).

Cal fer sentir la veu pròpia del Compromís en el procés de planificació de la CHE (Barea).

Caldria disposar d'un nucli (centre tecnològic o similar) dedicat al tema de l'aigua, inclòs el regadiu (S. Planas). No cal més organismes (S.M.)

S'haurien de crear instruments de cooperació per al desenvolupament urbà. Hi ha documents supramunicipals que no se saben utilitzar col·lectivament (Josep M. Llop)

Cal superar el rebuig emocional a les plantes de residus per fer possible es cobreixin les necessitats col·lectives en la matèria. (JMBaget).

Balanç secretaria

Tenint com a tema central el "Territori i Medi Ambient" en aquesta sessió es proposaven quatre punts sobre els quals debatre i reflexionar-hi. Venen detallats a continuació amb les possibles qüestions a fer-se:

- L'aplicació de les tecnologies d'aprofitament i gestió modernes a la gestió integrada del cicle de l'aigua. Podem definir i proposar-ne noves formes que permetin optimitzar els recursos socials, ecològics i productius del territori?
- Grans transformacions i correcció d'impactes sobre el territori. Sabem quins són els valors territorials (naturals, patrimonials, paisatgístics) que volem mantenir del territori i en coneixem les amenaces que l'afecten?
- Les alternatives pel que fa a la generació d'energia i la gestió de residus. Aquest territori és adequat per acollir activitat de gran demanda de sòl com per exemple la producció d'energia (fotovoltaica, biomassa, biocarburant)?
- Els creixements urbans i possible alternatives. Quines implicacions té el fet de limitar-lo?

Ja en els punts 2, 4 i 5 del manifest de Vallbona, considerat com a precedent del “Compromís per Lleida”, es tractava el tema de l'aigua. Durant la sessió del grup de treball a Mollerussa s'hi va fer sovint referència amb motiu de l'assistència de col·lectius com la Comunitat de Regants del Canal d'Urgell o del Canal Segarra-Garrigues.

Respecte a l'aigua, la majoria de les opinions dels presents van convergir en què Lleida destaca pel seu paper posseïdor d'aquest recurs, escàs avui en dia, i que altres zones com l'àrea metropolitana de Barcelona es caracteritzarien més per ser-ne els consumidors. Aquest punt esdevé sovint motiu d'enfrontament, entre aquells que critiquen que la majoria de decisions que afecten al planejament de l'aigua es prenguin des de Barcelona i els qui diuen que els pagesos de Lleida malbaraten aquest recurs. És molt difícil posar-se d'acord sobre el tema, malgrat això en la sessió van intentar fer-se propostes de caire general.

Una d'aquestes fou la de crear un ens que serveixi per dialogar directament amb un municipi sobre els problemes de gestió de l'aigua sense haver de passar per organismes de caire més general. Seria la manera més útil de no perdre temps mentre alhora de presentar les demandes des dels petits municipis, en aquest cas es necessita ajuda externa.

Amb aquesta proposta també va molt lligat el tema del planejament. Respecte aquest es va parlar de què els Plans Territorials haurien de servir perquè no hi hagués tanta capacitat de decisió unilateral o arbitrària, sinó que estigués condicionada per un model que fos útil en un determinat territori.

Altres aportacions sobre el tema feien referència a la necessitat de definir uns certs estrats per portar un control del consum d'aigua. En el primer figuraria l'ús pel consum, en el segon l'ús ecològic/medi ambiental i finalment l'ús industrial o agrari. Malgrat tot això es reconeix com a tasca dificultosa.

Des d'organitzacions més específiques, especialment vinculades als regants, una proposta que va sorgir fou la d'augmentar la superfície del reg tot millorant-ne l'eficiència de la producció, és a dir, utilitzar menys aigua per tal de produir més quantitat i de millor qualitat. Entitats com els Regants del Canal d'Urgell estudien aquest tipus de propostes i treballen en un pla de conca hidrològic, que esdevindrà un tema clau de cara al futur. En aquest tipus de planejament cal entendre Lleida com una sola unitat, sense fer distincions de Montsec en amunt o avall, de Pirineu i Plana, ja que les necessitats de tothom seran les mateixes. El mateix passa a nivell de Catalunya: no cal concebre-la com la metròpoli i una sèrie de ciutats perifèriques, sinó com el tot territorial que és. Per tant en tot aquest procés allò que es demana és una implicació ciutadana i la creació d'un centre o nucli tecnològic que ho concentrés tot. A Lleida les eines hi són: empreses punteres, organismes, comunitats de regants, coneixements, ...

Avançant respecte al tema de l'aigua, tot i que fou extensament tractat en la sessió, també va parlar-se de l'activitat agrària i l'impacte que aquesta origina sobre el paisatge. Cal cercar punts de trobada entre l'agricultura i el medi ambient, per tal que els dos puguin conviure sobre el territori. A més a més és necessari deixar de banda imatges com la que sovint es dona de que el pagès malversa l'aigua i substituir-la pel pensament que allò que fa és utilitzar una matèria que al final del procés serveix com aliment a la societat. En el cas de Lleida, com ja es va comentar en l'anterior sessió cal tenir clar que hi ha una producció agrícola bastant exitosa i per tant, cal conèixer els possibles impactes en el medi ambient.

Molt lligat amb això, una de les propostes que va sorgir en la sessió fou la creació d'unes estructures que posin a la pràctica la minimització de les externalitats derivades de l'activitat agrària. En concret es fa referència a la generació de residus, un dels punts inicials a tractar en la sessió. La

tasca no és tant sols difondre una activitat, sinó fer-ho de la manera més qualitativa possible. Qui contamina més, aquell que produeix o consumeix? És necessària una convivència de tots dos sectors. Malgrat tot, el tema no va ser prou debatut en aquesta sessió.

Un dels últims punts a tractar era el referent al creixement urbà. D'una manera més concreta i per cada nucli, aquest es troba marcat en el Pla Territorial de Ponent pel que fa a Lleida, però de manera general, la idea dels assistents anava dirigida a predir que la població d'aquest territori amb una projecció de 20 anys seria capaç de doblar el nombre d'habitants amb una bona qualitat de vida. Triplicar la xifra actual, ja seria massa agosarat.

Respecte al planejament d'aquest creixement una conclusió que va quedar molt clara al llarg del debat fou que no podia venir elaborat de Barcelona, ni qualsevol tipus de Comissió Urbanística General, sinó que aquest havia de fer-se des del propi territori de la manera més adequada possible i tenint cura dels recursos naturals.

Taula 3. Cultura i projecció exterior (Ateneu Popular de Ponent)

En aquesta sessió el tema proposat a tractar era la "Cultura i projecció exterior". Des de l'inici es van marcar quatre pautes a través de les quals aniria dirigit el discurs dels interventors:

- la projecció exterior com imatge d'un territori
- la millora del patrimoni cultural
- l'oferta actual d'equipaments turístics
- les necessitats en matèria d'equipaments i altres activitats culturals

A mode d'introducció es presentà un estudi elaborat per la Fundació Territori i Paisatge inclosa dins l'Obra Social de Caixa Catalunya sobre la valorització del patrimoni del municipi de Torà i la seva zona de secans. Tot arrencà mitjançant un conveni amb l'Ajuntament de Torà, el qual més endavant es concretà amb un Pla d'Actuació i finalment s'ha anat desenvolupant arran de projectes més concrets. Un exemple d'això seria la creació d'una xarxa de miradors repartits arreu del territori per les comarques del Segrià, Garrigues, Urgell, Pla d'Urgell, Segarra, Noguera, Alta Anoia i Conca de Barberà. Altres propostes derivades d'aquest projecte passen per trobar l'ubicació més adient a un museu o conèixer quina ha de ser l'oferta turística i gastronòmica de la zona per tal que pugui generar una activitat econòmica prou important.

Un dels primers punts a debatre fou la projecció exterior i la imatge del territori, el qual va suscitar tant interrogants com propostes. La reflexió inicial obligava a plantejar-se el següent: per trobar la imatge que cal exportar d'un determinat territori, un primer pas és delimitar-ne l'àmbit geogràfic al qual es vol fer referència. En el cas de les terres de Lleida, podria ser que hi haguessin dues visions diferents, una des de la muntanya i l'altra des de la plana? Des del "Compromís per Lleida" es planteja no establir cap límit dins de la província, obviant el fet que es pertanyi a una zona o l'altra; allò que compta és trobar els valors que posseeix el territori en tot el seu conjunt i a partir d'aquí, crear-ne una única imatge que serveixi per identificar-ho.

Entrant ja en el segon punt de la sessió, el qual parla del patrimoni, tant cultural com natural, convindria que deixés de ser un element estàtic i es convertís en dinamitzador. També seria necessari un treball en xarxa de totes les parts implicades, és a dir, dels ciutadans, l'administració i les entitats privades. En el cas de les terres de Lleida cal afegir-hi un handicap, i és que tenim un territori molt gran gestionat per poques mans. Això sovint impedeix a l'administració tenir

coneixement de tot el que hi passa; i és que com més petit és un territori, potser es tendeix més a la descentralització entre els locals. En aquest camp juga un paper molt important un bon nivell de mitjans de comunicació i noves tecnologies.

Una proposta adreçada a aquesta direcció seria la de potenciar les polítiques de concentració front les de concertació, el qual permetria actuar unitàriament des de tots els àmbits implicats. Per aconseguir això és necessari crear un únic organisme que englobi tot el relacionat amb la promoció turística del territori, en aquest cas de les terres de Lleida. A més a més, caldria cercar també altres instruments efectius i adequats que n'articulin la seva tasca, evitant d'aquesta manera la creació d'un ens per a cada activitat, tal com ha passat amb el tema de les fires de Lleida, pel qual se n'ha fet un consorci específic.

Altres propostes com l'elaboració d'un Pla Estratègic de Desenvolupament Local complementen el tema; i es que si s'entén el patrimoni com un bé cultural amb possibilitats d'explotació turística, el primer que caldrà fer és dotar-lo d'una sèrie d'infraestructures i serveis. Això evitaria casos com per exemple el del Museu dels dinosaures d'Isona, on sovint s'han hagut de rebutjar visites de grups escolars per la manca d'una infraestructura turística adequada a la zona. En fets com aquests és on s'hauria d'incidir per tal de poder millorar la projecció exterior del nostre territori.

En tot l'exposat fins ara s'ha tingut en compte la vessant més econòmica del territori enfocada cap a l'aprofitament turístic, però no cal perdre de vista el component pedagògic i social que aquest posseeix. Per poder mostrar el patrimoni de les terres de Lleida, primer cal comprendre'l des de dins. No cal basar-se única i exclusivament en el guany econòmic ni tampoc inventar res, sinó conèixer des de dins aquells valors que poden ser projectats com imatge exterior de les terres de Lleida.

Pel que respecta a la segona pauta a seguir durant la sessió, una de les propostes en la que més es va insistir fou en què una de les tasques del "Compromís per Lleida" hauria de lluitar per l'actualització de totes les bases de dades i catàlegs del patrimoni amb els quals s'està treballant ara mateix. És molt important conèixer bé i disposar d'aquest tipus d'informació estadística per tal de poder elaborar estratègies o línies d'actuació eficients de cara al futur. Per gestionar i solucionar això també caldria crear-se una fundació de privada per la conservació del territori i la promoció turística, la qual s'encarregués d'aquests temes.

Finalment, dels dos darrers punts proposats a l'inici de la sessió ja se n'ha anat dient alguna cosa al llarg de l'escrit. Per crear aquesta imatge unitària de les terres de Lleida és molt important que primer se'n determinin aquells valors patrimonials, naturals, en definitiva culturals, que la configuraran i un cop seleccionats, és important, i forma part de la seva promoció econòmica, fer-ne una adequació d'infraestructures tant a nivell de comunicació com d'allotjament. En aquest procés està clar però que hi ha de contribuir tant la iniciativa pública com la privada. A Lleida es disposa tant de les eines adequades com dels recursos per aconseguir una bona promoció turística, però manca engranar-ho tot dins d'una visió de conjunt. Està clar que el patrimoni és l'element clau de tot aquest procés, però altres sectors tan desenvolupats a Lleida com per exemple l'agroalimentari, o tot el que seria el camp relacionat amb la recerca, hi tenen la seva part d'implicació.

Taula 4. Diàleg social (Universitat de Lleida)

Propostes

Immigració

Objectiu superior de garantir la cohesió social.

Cal facilitar la integració dels immigrants.

Els immigrants han de conèixer els drets i deures.

Una atenció especial als immigrants joves (evitar la creació de guetos).

Dret a la nacionalitat o com a mínim, dret al sufragi.

Estudiar propostes concretes en matèria d'habitatge per evitar la formació de guetos.

Sensibilitzar els autòctons dels beneficis de la immigració.

Cal un esforç especial per integrar els comerciants immigrants (crear estructures per conèixer la llengua, introduir programes formació, ...)

Ordenació dels recursos ja existents en matèria d'atenció dels immigrants.

Aplicació del programa Tot Raval a Lleida.

Potenciar les relacions directes entre les institucions i empreses locals i els països emissors d'immigrants (experiència Unió de Pagesos).

Ensenyaments professionals

Falta un centre de formació integrat de la FP.

S'ha d'implicar les empreses en la formació.

S'haurien d'implicar les tres conselleries en la formació professional.

Posar en marxa el Consell de Formació Professional previst en el Pacte Social.

Les escoles agràries haurien de passar a ensenyament.

Disposar beques per a facilitar el desplaçament dels joves.

Temps de treball

Necessitat d'un salt qualitatiu en els horaris per conciliar temps de treball i vida familiar.

Adequar l'horari del comerç: plegar abans.

Relacions empreses

Desenvolupar el foment de la responsabilitat empresarial.

Els convenis del metall haurien de ser nacionals de Catalunya (ara es cobra un 30% menys que a Barcelona).

Balanç secretaria

Per dirigir la sessió sobre el “Diàleg social” el primer que es va fer fou exposar alguns possibles temes sobre els quals dirigir el debat, tot i que no era necessari arribar a propostes concretes de cadascun d’ells:

- Formació professional
- Salut laboral (accidentalitat)
- Gestió de la diversitat d’empreses
- Plans d’Igualtat
- Responsabilitat social de les empreses
- Integració de discapacitats
- Conciliació de la vida personal i laboral
- Horaris de ciutat/horaris de vida

D’aquesta manera per iniciar la sessió es va plantejar la immigració com a primer tema de debat. La majoria de les opinions anaven dirigides en una línia molt concreta, i és que el nostre territori es troba amb l’obligació i la necessitat d’integrar a les persones immigrants, en la mesura que sigui possible. En aquest fet però, no hi influeixen tan sols els mitjans invertits des d’aquí sinó també la predisposició de la persona que arriba de fora. Des del sector del comerç es posaven de manifest les dificultats que sovint es troben amb la integració dels immigrants dins del seu sector: per una banda hi ha certs col·lectius que aprenen la llengua catalana i fan esforços d’integració, però per l’altra n’hi ha d’altres que tot i rebre tota la informació, després no la posen en pràctica i per tant la integració no s’acaba produint. Entorn d’aquests últims s’obre un debat sobre com caldria actuar-hi.

Continuant amb el tema de la immigració i deixant de banda les opinions concretes de cadascú, es van arribar a fer algunes propostes interessants:

- Dins del col·lectiu immigrant és molt important sobretot incidir en els nouvinguts més joves, evitant-ne la seva concentració en guetos. D’aquesta manera podria resultar més fàcil accedir a la resta de gent immigrant
- Cal ser conscient que la millor manera, i l’única des del punt de vista legal, d’integrar a una persona immigrant és donant-li la nacionalitat; avui en dia però, aquesta és una competència que encara no es posseeix en el nostre territori. Per aquest motiu, tot aquell treball desenvolupat per part de la població autòctona resulta clau
- La integració dels immigrants pot ser que estigui molt treballada en la infància ja que l’escola hi influeix molt directament, però potser allò que es necessita és donar més facilitats a les persones adultes. Una proposta dirigida en aquest sentit seria que les empreses destinessin una part dels seus recursos a la formació de l’immigrant enfocada sobre tot a l’aprenentatge de la llengua autòctona, mitjançant aules obertes, voluntariat lingüístic, etc. Aquest fet, al mateix temps, ens facilitaria la internacionalització del món empresarial de Lleida amb els principals països emissors
- Tenint en compte que tant des de l’Administració com des d’altres col·lectius socials ja s’han dut a terme diverses actuacions destinades a la integració dels immigrants, cal

qüestionar-se si allò que cal és fer-ne més o començar a treballar d'una manera més cohesionada des dels diferents àmbits

- Una proposta en matèria d'habitatge seria la de crear habitatges de protecció oficial amb un règim especial, evitant d'aquesta manera els anomenats pisos pastera i la concentració d'immigrants en punts concrets de la ciutat, normalment centres històrics o altres zones degradades que actuen com a llocs de reclam degut a les baixes rendes de les quals disposen
- Es proposa l'elaboració d'un Pla Municipal d'Integració similar al que avui en dia té Barcelona

Deixant de banda la immigració, un altre tema a debatre en aquesta sessió del Compromís per Lleida fou la formació de la població. En aquest sentit una proposta amb la qual s'hi va insistir fermament fou en la creació d'un Centre Integrat de Formació Professional a Lleida. Aquest és imprescindible per tal de veure efectiu el procés permanent de formació de la població. A més a més, ajudaria a què des del sector empresarial es comencés a veure la formació no com un cost, sinó com una inversió. Per tant s'estaria actuant sobre una carència que afecta al món empresarial però també a la societat.

Altres propostes relacionades amb aquest camp feien referència a les escoles agrícoles que avui en dia tenen una presència nombrosa a les terres de Lleida ja que n'hi ha a llocs com Mollerussa, Balaguer, Alfarràs, Tàrrega, Tremp i la Seu. En aquest aspecte es reclama que la formació impartida en elles estigui reglada, ja que això encara no és possible.

Finalment, una altra proposta dins de l'àmbit formatiu fou la creació de beques d'allotjament i mobilitat adaptades al territori. Amb això es feia referència al següent: una persona que sigui de Barcelona i vulgui estudiar un cicle formatiu de grau superior que no hi sigui ofertat, potser trobarà que sí s'imparteix a l'Hospitalet i fàcilment s'hi desplaçarà; però una altra persona que sigui d'Agramunt i vulgui cursar un cicle a Balaguer, per exemple, no gaudirà de les mateixes condicions de mobilitat, ja que les infraestructures són molt diferents en els dos casos. Per aquest motiu un reforçament de les ajudes en aquest àmbit podria incentivar i reforçar la formació dins la societat lleidatana.

Deixant de banda el tema de la formació, també es van arribar a fer propostes en altres àmbits. Una d'aquestes aportacions arribava del sector del comerç, des d'on s'expressava que el fet que les conselleries d'indústria, comerç i ensenyament fossin òrgans diferents dificultava molt les gestions en aquest àmbit; per tant es feia una proposta clara d'unió d'aquestes en una mateixa conselleria/únic conseller. També relacionat amb el sector del comerç es proposava la creació d'un centre privat de formació, que alhora serviria per facilitar noves experiències als professionals. Un exemple en serien els ja realitzats intercanvis amb empresaris d'altres països.

Un altre aspecte que va obrir un important tema de debat foren els horaris comercials que hi ha actualment a la ciutat de Lleida. Existeix una competència directa entre les grans superfícies i el petit botiguer pel que fa al nombre d'hores que els establiments estan oberts i als dies que han de ser festius al llarg de l'any. Això deriva de l'adopció aquí del model americà i que fa que la conciliació d'això amb els horaris de vida siguin pràcticament impossibles. Per aquest motiu, la proposta des del Compromís per Lleida és que hi hauria d'haver una cohesió social aconseguida mitjançant un àmbit de diàleg entre sindicats, administració, comerciants,... Amb el model que persisteix actualment és molt difícil aconseguir una conciliació entre els horaris de feina i els de vida.

Taula 5. Mobilitat i comunicacions

Dins de Catalunya tenim un territori molt divers el qual ha anat influïnt de manera molt directa en quant a la construcció i la ubicació de les vies de comunicació. Clarament hi ha dues zones diferenciades: una que destaca per posseir bones comunicacions i ocupa tota la franja costanera, i l'altra que en aquest aspecte es mostra més endarrerida, la que correspon a l'àrea pirinenca i interior. Respecte aquest últim cas, cal fer menció especial a la província de Lleida, la qual presenta més de 100 km de Pirineu i actualment només té una única connexió amb França que és la Vall d'Aran. Per tant aquí rau una de les necessitats en matèria de mobilitat, i és la creació d'una o dues connexions més que facilitin la comunicació entre les terres de Lleida i el Pirineu, alhora que ho farien també el país veí de França. Una proposta a l'hora de fer-ho seria fixar-se en el model de túnels seguit als Alps.

La connexió entre la plana i el Pirineu, i la mobilitat dins d'aquest és un dels grans temes sobre els quals caldrà incidir en el futur. Altres punts claus a tenir en compte seran les connexions entre les terres de Lleida i l'Aragó, Balaguer i l'eix Tàrrrega-Cervera. A més a més, el fet d'estar projectada en un futur pròxim la divisió territorial en vegueries, també requereix unes bones comunicacions. Un exemple de l'exposat seria la vegueria de l'Alt Pirineu i Aran, on un ciutadà que vulgui desplaçar-se de la Seu d'Urgell a Sort ho té una mica complicat; és gairebé més fàcil anar de Lleida a qualsevol dels dos nuclis que no pas entre ells. Per tant aquest també seria un dels temes a resoldre.

Dins del mapa de mobilitat no es registren tant sols dèficits i mancances pel que fa al transport en carretera, sinó també en el ferroviari. En aquest tema hi ha diversos aspectes a estudiar. Un d'ells és la línia que va cap a Manresa, la qual avui en dia no funciona d'una manera eficient ja que orogràficament no pot suportar el pes de transportar productes d'aquí cap a Europa. Per tant cal buscar-li una rendibilitat i veure si ha de quedar tan sols com una línia de proximitat/rodalies o si pot ser important de cara al desenvolupament econòmic de les terres de Lleida (canal Segarra-Garrigues, canvi de productivitat del sector agrícola -indústria agroalimentària-). Cal tenir en compte però, que és una línia amb possibilitats reduïdes de modernització. Altres propostes de cara al futur relacionades amb aquesta línia serien la creació d'un eix transversal ferroviari, la seva perllongació fent que tingués parada en el futur aeroport d'Alguaire i l'enllaç amb el transport de l'àrea metropolitana. Avui en dia ja es coneix que una de les parades serà a Martorell.

Una altra línia de tren que ha de ser objecte d'atenció és la que uneix Lleida amb la Pobla de Segur. Cal veure si seria rendible invertir-hi o pel contrari ha quedat com una línia obsoleta, ja que de moment no serveix massa ni pel turisme ni pels habitants de la zona. Clarament no és operatiu de cara als habitants del pirineu ja que per exemple una persona que vagi al Pallars Sobirà, un cop agafa al tren ha de tornar a agafar el transport privat, i per tant tornem a estar en el mateix punt. Malgrat això hi ha d'altres alternatives per aquesta via. Una de les propostes amb la qual podria veure's revitalitzada seria per transportar mercaderies cap a les àrees de pinso més properes a la frontera amb França i que actualment provoquen un elevat trànsit de camions en la carretera direcció a la Vall d'Aran (N-230). Si no, en aquests moments ens trobem que tan sols hi ha una via, l'Eix Mediterrani, amb dos pols: València/Vinaròs a un extrem i Tolouse a l'altre. Un dels principals problemes que ha tingut aquesta línia és la manca d'interessos que ha despertat en els dos governs, tant l'espanyol com el francès. Només com a menció cal dir que ara hi ha una associació anomenada FERMET i configurada per cambres, empreses, etc. que estudia fer a nivell europeu un eix Marroc-Rússia, i curiosament, un dels recorreguts passa per aquí coincidint amb un tram del tren Lleida-Pobla de Segur. Per tal d'acabar de tancar aquest punt afegir que hi ha un estudi fet per Comissions

Obreres, segons el qual aproximadament uns 220.000 usuaris a l'any fan ús de la línia Lleida-Pobla de Segur, amb tres trens que hi ha actualment per anar i tornar. Podria venir a dir això que si hi hagués més freqüència arribaria a ser una línia competitiva?

Per tal de millorar la xarxa de transport ferroviari no n'hi ha prou amb resoldre casos com els exposats amb anterioritat, sinó que també caldria revisar els enllaços entre les diferents línies. El Tren de Gran Velocitat és una bona aposta de cara al futur, però no cal oblidar els enllaços interns que cobreixen els trens de rodalies. Les línies de Borges Blanques, Almacelles, Cervera i Balaguer presenten moltes mancances. A més a més, avui en dia no existeix una connexió entre els trens de rodalies i l'AVE o l'Avant, fet que provoca que el ciutadà s'hagi de desplaçar cap a l'estació mitjançant el vehicle privat. L'existència de parkings dissuasoris en aquest cas seria de gran utilitat per resoldre problemes de col.lapse o manca de capacitat entorn les estacions. En cas de Lleida l'aparcament més destacat es troba al costat del camp de futbol, el qual està relativament lluny tant de l'estació de busos com de tren, o d'alguna parada d'autobús que hi porti. Per tant, també caldria fer una adequació de les línies de bus interurbà.

I es que en matèria de mobilitat cal ser conscients que tot i que les comunicacions són una cosa que qualsevol indret desitja, no hi tenen cabuda a tot arreu. A més a més, sovint els recursos dels quals es disposa resulten escassos. A banda d'això també cal tenir en compte que és molt més sostenible crear infraestructures de ferrocarril que no pas carreteres. Dins d'aquest rol el Pirineu és vist també com element guardiola del medi ambient de la gran ciutat per a gent tècnica que busca una major qualitat de vida (casos similars passen als Alps). Per això en el tema infraestructures és important no crear impacte medi ambiental i sí riquesa. Una bona planificació per tant, exigeix una forta inversió institucional.

Tal com ja s'ha anat desenvolupant en tot el discurs les infraestructures de transport són molt importants de cara al desenvolupament econòmic dels territoris però malgrat tot no cal perdre de vista l'agent social. La mobilitat s'ha d'exigir com un dret bàsic a la qual tothom hi pot accedir. En aquest aspecte entra en joc la tasca de l'ATM (primer consorci creat amb l'ajuda de la Generalitat), el paper de la qual seria articular millores en els serveis deficitaris detectats prèviament amb un estudi. Una de les propostes que engegades des d'aquí i amb una satisfactòria acollida per part dels ciutadans ha estat la posada en marxa del servei tarifari integrat, que es preveu assolir per tot Catalunya a l'any 2012. Una proposta sorgida des del Compromís per Lleida en aquest àmbit seria incrementar la mobilitat entre les comarques de la Noguera, Pla d'Urgell i Garrigues, en definitiva, tot l'àmbit de la futura vegueria de Ponent. Aquest tipus de processos tenen un efecte econòmic directe sobre l'usuari pagant un cost inferior pel servei. A més a més també cal aconseguir una bona mobilitat intermunicipal, és a dir, que sigui tant important anar de Bellpuig a Balaguer, com de Balaguer a Lleida. En aquest sentit l'ATM manté la proposta d'integrar també l'Urgell i la Segarra, precisament per potenciar això.

En definitiva, és necessari que el territori estigui ben comunitat ja sigui a través de carreteres o ferrocarril, de manera que se n'afavoreixi el seu desenvolupament socio-econòmic. Com millor transport públic hi hagi, més es mourà la gent; hi haurà una major multifuncionalitat del territori ja que una persona no es veurà obligada a treballar vora de casa; el fet que hi hagi freqüència d'horaris i bones comunicacions causarà la reducció de l'ús del vehicle privat; l'ésser humà serà posseïdor d'una major llibertat al no dependre del vehicle particular; també es generarà menor dependència dels combustibles fòssils; això provocarà la reducció de la contaminació i l'efecte hivernacle; també es millorarà la seguretat vial i laboral (i es que la meitat d'accident laborals són in itinere i in missió, és a dir a la carretera); una millora de la gestió del nostre temps seria així possible; alhora això generarà una mobilitat més sostenible i reduiran els problemes de trànsit o

aparcament que s'estan patint actualment. És tot un circuit en el qual totes les parts estan relacionades.

Ja per finalitzar, cal tenir en compte que alhora de la mobilitat no són només importants les vies de comunicació a nivell de construcció física sinó que també juguen un paper clau les telecomunicacions. Pensant en el territori de Lleida dins d'aquestes cal treballar amb dos estrats diferents: el rural i l'urbà. Per tant cadascun d'ells presentarà unes necessitats diferents a resoldre i requerirà maneres diferents d'actuació. Malgrat això, no s'ha seguit aquesta directriu, ja que en el moment de desplegar la xarxa de telecomunicacions al nostre país no portava la directiva la pròpia administració, sinó els operadors que es movien segons les oportunitats de negoci. Això ha portat a que actualment tinguem una densificació de les telecomunicacions en l'àmbit urbà front el dèficit que es pateix en l'àmbit rural, degut a que el seu desplegament és més costós i el retorn de la inversió més difícil. Per tant en aquest punt és on es reclama la intervenció pública.

Per tal que en un territori es puguin generar les mateixes oportunitats cal fer l'esforç perquè les telecomunicacions arribin a tot arreu, ja sabem però que en el cas del Pirineu les infraestructures que s'hi hauran de destinar seran més costoses, però això permetrà tenir noves fites culturals, d'oci, de riquesa, d'igualtat social, etc. A més a més, indirectament, aquesta seria una forma d'aconseguir l'arrelament de la població i d'obtenir nous serveis, ja que en àrees de muntanya sovint s'hi acaben quedant les persones de més edat. En la mateixa línia, això pot significar que gent jove i emprenedora no es vegin obligats a marxar del seu poble fent-los possible per exemple, treballar des de casa. Per tant l'objectiu seria anar cap a una xarxa d'empreses amb cap ubicació física concreta en la qual la gent hi treballarà des de diversos indrets.

Presentació SEBAP Barcelona, 10 febrer 2009: Gestió de l'aigua i cohesió territorial a Catalunya

Miquel Roca i Junyent,
PRESIDENT DE LA SOCIETAT ECONÒMICA BARCELONESA D'AMICS DEL PAÍS

Es complau a invitar-vos al debat sobre

Gestió de l'aigua i cohesió territorial a Catalunya

que, introduït per Martí Parellada i Sabata, president de la Comissió d'Economia, i Àngel Pes, duran a terme

Gabriel Borràs (Director de planificació de l'Agència Catalana de l'Aigua)
Josep Dolz (Doctor Enginyer de Camins, Canals i Ports)
Ignasi Aldomà, Josep M. Escribà, i Jaume Sellés (Plataforma COMPROMÍS PER LLEIDA)

Dia: 10 de febrer de 2009
Hora: 19:30
Lloc: carrer Basea, 8, 1r 1a, 08003-Barcelona

Tel. 93 319 28 54 - Fax 93 319 04 76
<http://www.sebap.com>
E-mail: info@sebap.com

Ponència presentada: "El canal Segarra-Garrigues, una oportunitat per al desenvolupament d'una Catalunya més equilibrada"

Del Manifest de Vallbona al Compromís per Lleida.

Canal Segarra-Garrigues: La segona inversió pública més important de Catalunya després del tren de gran velocitat. Idees força per al replantejament de l'obra:

- D'un plantejament de pagesos a un plantejament de país.
- D'una cultura de greuge a una cultura de construcció i proposta.

"Una proposta global per al problema de l'aigua a Catalunya". L'esperit i l'ideari del Compromís per Lleida com a base per a la solució del problema de l'aigua a Catalunya

On viu la gent i on es troba l'aigua. Dues realitats:

- La Catalunya costanera, de les conques internes, territori ACA: 90% de la població, 20% de l'aigua.
- La Catalunya interior, conca de l'Ebre, territori CHE: 10% de la població, 80% de l'aigua.

Les cinc propostes

1. Una solució a llarg termini de les necessitats d'aigua metropolitanes; política de demanda (preus, estalvi), dessalació, reutilització. Alleujar també els dèficits de la costa en general: conca del Ter.
2. Una solució a llarg termini de les emergències conjunturals (no fer més el ridícul amb solucions conjunturals inadequades i/o impossibles): interconnexió. L'aigua disponible permet una solució raonable (territori CHE el gran recurs, es pot passar sense la Roine).
3. Comprometre el país també en les necessitats hídriques de l'interior (cooperació interessada: amb Lleida i amb Aragó): millora dels regadius, millora dels abastament urbans, aprofitar els nous potencials de l'aigua.
4. Assegurar un correcte funcionament del cicle de l'aigua . Cabals ecològics, qualitat de l'aigua. Directiva Marc. Manteniment del Delta de l'Ebre.
5. No solament el correcte funcionament del cicle, sinó garantir els equilibris mediambientals del conjunt. Atenció als consums energètics: dessalació, nous regadius per pressió (alternatives toves).

De la dualitat de conques a la complementaritat i les sinergies de país:

- No hi ha solucions a l'aigua sense una política de desenvolupament (una Catalunya metropolitana plurinodal).
- L'aigua, un mitjà i una excusa per a construir un país més integrat.

Un Compromís per Lleida per enriquir Catalunya. Una oportunitat per situar Lleida en el marc català.

Lleida: territori invisible i la construcció d'un relat per Lleida. Els relats que han descobert els diferents territoris:

- El Montserrat de la verge, el timbaler i la resistència.
- Mossén Cinto i els renaixentistes descobreixen la plana de Vic i els Pirineus.
- Els indians i els modernistes descobreixen el Maresme i el Garraf.
- Els paisatgistes, Ruyra, Pla, els turistes,... descobreixen Girona, l'Empordà, la Costa Brava, Olot.
- Els castellers i l'humil calçot resituen les comarques del Camp al mapa.
- Sebastià J Arbó, Montcada, lluita antitransvassament: descobreixen les Terres de l'Ebre.
- La vinya i el vi descobreixen el Priorat i les comarques meridionals.

Lleida: de la Terra Ferma al paisatge invisible o risible de la boira, el caragol i lo Cartanyà.

Forjar un nou relat per Lleida

El canal Segarra-Garrigues: l'oportunitat del Gran Urgell contemporani. Del tòtem i tabú a la gran oportunitat. Estendre el regadiu: el regadiu a tota la conca, l'àrea irrigada, reg-dotació gran parcel·la,

Projectar la potència agroindustrial de la regió: hortofructicultura, sector agroalimentari de qualitat. Mercat gran local.

Redescobrir i projectar el patrimoni territorial; el patrimoni històric, el nou patrimoni paisatgístic (patchwork), patrimoni natural (ZEPA),

Projectar la xarxa industrial- urbana de Ponent. Cervera- Tarrega gran pont i avançada de la Catalunya metropolitana amb les planes de Lleida.

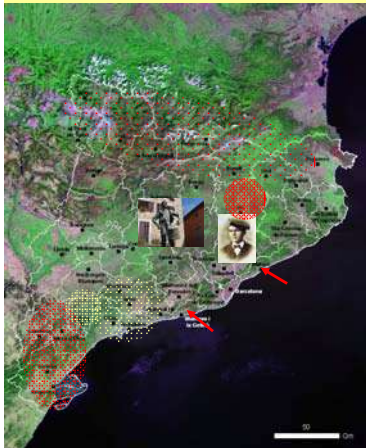
Desenvolupar les infraestructures; tren, aeroport,...

Del Compromís per Lleida al Pacte de Vallbona. Una oportunitat per projectar una Catalunya més cohesionada

Complementar el mar i la muntanya, la Catalunya Vella i Catalunya Nova, la Catalunya oriental i l'occidental, la Catalunya de burgesos i la Catalunya de pagesos

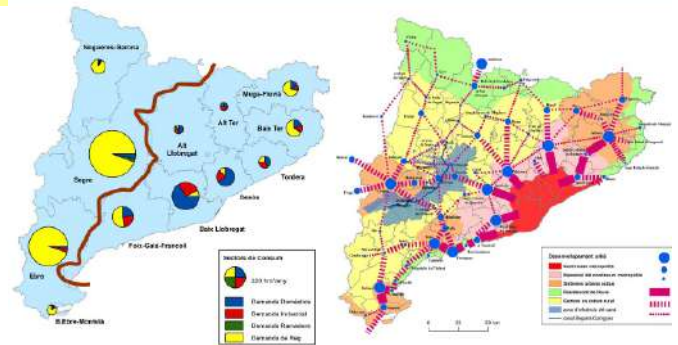
Les terres de Lleida com a frontissa de la Corona d'Aragó. (El bacallà sec)

Resituar Lleida en el mapa de Catalunya



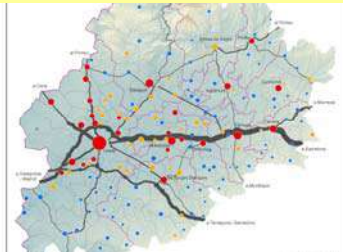
- El Montserrat de la verge, el timbaler i la resistència.
- Mossén Cinto i els renaixentistes descobreixen la plana de Vic i els Pirineus.
- Els indians i els modernistes descobreixen el Maresme i el Garraf.
- Els paisatgistes, Ruyra, Pla, els turistes,... descobreixen Girona, l'Empordà, la Costa Brava, Olot.
- Els castellers i l'humil calçot resituen les comarques del Camp al mapa.
- Sebastià J Arbó, Montcada, lluita antitransvassament: descobreixen les Terres de l'Ebre.
- La vinya i el vi descobreixen el Priorat i les comarques meridionals.
- Lleida: de la Terra Ferma al paisatge invisible o risible de la boira, el caragol i lo Cartanyà.

De la dualitat de conques a la complementaritat i sinergies de país



- No hi ha solucions a l'aigua sense una política de desenvolupament (Catalunya metropolitana plurinodal).
- L'aigua, un mitjà i una excusa per a construir un país més integrat.

Un programa de Compromís per la bio-regió



Projectar la base agroindustrial de la regió: hortofruïticultura, sector agroalimentari de qualitat. Mercat gran local.

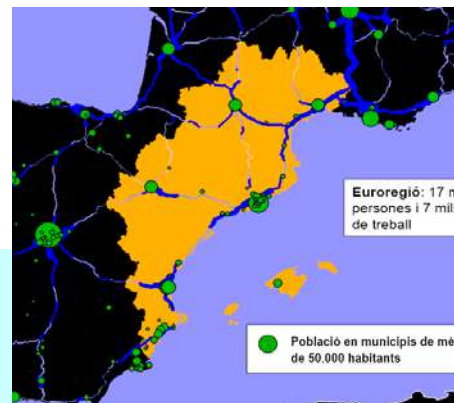
Redescobrir i potenciar el patrimoni territorial; el patrimoni històric, el nou patrimoni paisatgístic (patchwork), patrimoni natural (ZEPA).

Projectar la xarxa industrial-urbana de Ponent. Cervera- Tarrega gran pont i avançada de la Catalunya metropolitana amb les planes de Lleida.

Desenvolupar les infraestructures; tren, aeroport,...

Projecció exterior de la ciutat i el territori: els museus i les manifestacions culturals, el vi, l'oli i les produccions de qualitat,...

Del compromís per Lleida al Pacte de Vallbona ?



El treball pendent: complementar el mar i la muntanya, la Catalunya Vella i Catalunya Nova, la Catalunya oriental i l'occidental, la Catalunya de burgesos i la Catalunya de pagesos.

El paper estratègic de les terres de Lleida com a frontissa de la Corona d'Aragó. (El bacallà sec)

CRISI DE LES ZEPA I CANAL SEGARRA-GARRIGUES

Les disposicions derivades de les Zones d'Especial Protecció d'Aus, ZEPA, són una més de les qüestions pendents del canal Segarra-Garrigues, que esclata d'una manera especial després de la inauguració fictícia del Canal Segarra-Garrigues el 5 de juliol de 2009 per part del President de la Generalitat de Catalunya José Montilla.

La construcció del canal Segarra- Garrigues porta aparellat un projecte de transformació en regadiu de 70.000 hectàrees, subjectes a diferent dotació d'aigua, 1.500 i 6.500 m³/s; però el territori sota la influència del canal Segarra-Garrigues acull les darreres representacions d'ambients estèpics de Catalunya, amb poblacions d'ocells esteparis d'interès comunitari. Les normatives de protecció ambiental comunitàries a través de les ZEPA impliquen una retallada de les expectatives productives agrícoles que afecta un nombre creixent d'hectàrees. Al punt on s'ha arribat des de finals del 2009 potser la Generalitat s'estalviarà una multa de la Unió Europea; però tots els elements del conflicte resten per resoldre i han arribat a la màxima cruïsa.

Superar la confrontació ZEPA-aigua

(article diari Segre, agost 2009)

Es fa realment difícil introduir elements de proposta i racionalitat enmig del concurs de despropòsits que submergeix periòdicament el canal Segarra-Garrigues. Fa una mica de pena perquè en el seu dia i ja fa algun any d'això, bona part de la societat civil lleidatana plantejà un seguit de propostes que podrien fer que el carro del canal no es trobi en el pedregar (o patatar) actual i en els que vindran. Algunes propostes les recordarem ara i les anirem recordant en el futur.

El 29 de maig de 2004 signàrem a Vallbona de les Monges un Manifest que seria refrendat per una extensa representació de la societat civil lleidatana, sindicalistes agraris i ecologistes inclosos, en el qual s'afirmava que "s'ha de modificar el plantejament productivista del regadiu inicialment previst de manera que aquest no sigui en si mateix un fi, sinó una eina per al desenvolupament rural" i es proposaven "sistemes nous de transformació en regadiu que siguin compatibles amb la transformació dels actuals ecosistemes i no s'exclouin a priori determinades àrees de regadiu".

Després vingueren les jornades celebrades el gener-abril de 2005 (Fundació Territori i Paisatge-Pagès editors 2006) i un grup de tècnics desenvolupàrem les propostes del Manifest en un informe extens donat a conèixer el mateix any. Més endavant el decàleg del Compromís per Lleida, signat per una nodrida representació de la societat civil lleidatana el 15 de desembre de 2007 a Tàrrrega, reconeixia les propostes del Manifest de Vallbona.

En l'informe anterior "Les propostes del Manifest de Vallbona" (editat per Pagès editors el 2007) plantejàvem, entre moltes altres propostes per a trampejar els esculls del canal, unes alternatives d'encaix de les ZEPA i els valors patrimonials dels secans. "L'extensió del regadiu cap als secans de la Segarra i les Garrigues privats d'aigua en l'actual projecte i l'avanç cap a una dotació mitjana generalitzada de 3.500 m³/s disminuiria la pressió *transformadora* que pesa sobre el marge dret del canal i faria compatible l'aigua amb la fauna dels secans. (i/o) En el cas de transformació en regadiu intensiva (6.500 m³/s) i en tots els casos que es produeixi una concentració parcel·lària, amb l'exemple de les modernes concentracions de Navarra, cal aconseguir les superfícies (d'exclusió de reg) que es considerin convenientes a partir d'una aportació equitativa dels afectats". El "llibre verd" del Manifest argumenta aquestes opcions i planteja altres directius per a fer possible "la convivència entre les persones i les aus", unes directius i propostes que, naturalment, pertoca triar i concretar als tècnics que en tenen la responsabilitat.

Totes aquestes propostes han estat publicades i traslladades als responsables polítics i econòmics i s'han posat damunt la taula per a ser discutides. El "problema" de les ZEPA té només una solució

digna si es supera la confrontació entre agricultura i “pardals” (amb 10.000, 20.000 o 40.000 hectàrees de ZEPA el problema canvia de gruix, però és en el fons el mateix). Només s'hi pot trobar una sortida satisfactòria a mig i llarg termini si es tenen en compte els altres aspectes del projecte del canal i el canal s'aborda en la seva globalitat i en tots els seus potencials. I caldria fer-ho aviat, perquè a mesura que passa el temps algunes solucions que en el passat haurien pogut ser dignes i acceptables, a hores d'ara ja no són possibles.

Així van les coses amb l'estratègia que algú assenyalava fa un temps i que ens mostra el canal Segarra-Garrigues com un pernil que s'ha d'anar tallant i assaborint poc a poc... Al pas que anem sembla que d'aquest pernil aviat només en quedarà l'os.

Podem caure en la temptació fàcil de criticar Brussel·les que “es troba tan lluny i no entén els nostres problemes”. Però, potser hauríem de mirar primer si a casa nostra assumim les responsabilitats que ens pertoquen, i la pancarta “Aigua sí!, ZEPA no!” també potser millor no passejar-la per cap ciutat.

Ignasi Aldomà Buixadé, Professor de la UdL i un dels promotors del Compromís per Lleida

Jornada Tècnica: integració ambiental i territorial del canal Segarra-Garrigues

Càtedra d'Estudis Urbans, Territorials i ciutats intermèdies (UNESCO) de la Universitat de Lleida, amb la col·laboració del Compromís per Lleida (Manifest de Vallbona). 28 octubre 2009, Universitat de Lleida - Rectorat.

1. Presentació de la Jornada per part d'En Josep M^a Llop, Director de la Càtedra.
2. Introducció al tema de debat i de diversos aspectes. Presentacions esquemàtiques de <15 minuts.
 - a) Presentació del context normatiu - institucional de les ZEPA per les aus estèpiques: Esther Fanlo.
 - b) Valoració i Criteris d'un exemple de gestió d'un territori d' avifauna estèpica als Monegros: Jose Carlos Serena.
 - c) Avifauna estèpica i secans en la perspectiva del desenvolupat integrat (F. Territori i Paisatge): Jordi Sargatal.
 - d) Les aportacions del Manifest de Vallbona i del Compromís per Lleida: Ignasi Aldomà, Professor de la UdL
3. Aclariments sobre les intervencions per part dels participants.
4. Preguntes i primeres aportacions i posicions
17:30-18:00 H (pausa Cafè prèvia)
5. Debat de propostes i solucions per al cas concret del Canal Segarra- Garrigues.
 - a) Introducció i orientació al debat. Pautes per a la integració agricultura- gestió natural (vies de sortida que se sotmeten al debat, a partir informe Manifest de Vallbona i intervencions anteriors.
 - b) Debat obert i Propostes de conclusions ...
6. Conclusions inicials: Equip de Coordinació.

Propostes derivades de la Jornada Tècnica ZEPA (Josep Ma Llop)

1. EL MARC I ESPAIS DEL PROJECTE:

1.1.- Considerar aquest projecte com una oportunitat perquè suposa en un sol projecte d'infraestructura a escala territorial en que es donen elements d'integració de totes les dimensions, ambientals, agroalimentàries i territorials. Modificar l'actual situació de problema a la d'una oportunitat. Proposar a la Comissió Europea que es tracti com un dels projectes "pilot" de la nova filosofia d'integració en una regió Bio Agrícola.

1.2.- Considerar la seva dimensió i projecció a escala regional e internacional, atesa la condició d'espai semiàrid característic de la Mediterrània i també de la gran franja entre els paral·lels 15° a 35° del món, que és on es troba el 30% de la superfície del planeta. Demanar a Europa que el tema es tracti com un projecte "pilot" d'integració de natura i agricultura en l'espai semi àrid de la Mediterrània.

1.3.- Considerar que aquest tema a escala de país mereix un tractament singular modèlic, atès que no sols és la ròtula entre la Catalunya litoral i interior, sinó també la clau de volta de la gestió hídrica entre les conques de l'aigua del país. Considerem que s'ha de fer una proposta de treball a partir d'una Fundació i/o Comissionat general, que integri les Conselleries i la Societat Civil, fruit d'una resolució ampla i adoptada pel Parlament de Catalunya.

1.4.- Aquest esquema de treball es concretaria en un projecte pilot a escala Europea i mediterrània, un projecte integral i integrant dels actors del mateix, que suposarà un procés de dos anys de treball, coordinat amb la proposta del Pla Especial i de nova DIA, ha de ser presentat a Europa (al Comissari Europeu de Medi Ambient) per la Societat Civil i els actors de a l'entorn de agrícola i ambiental guiats per la Universitat de Lleida.

2. AIGUA PÚBLICA - CANON BASE:

Disposar l'extensió de la infraestructura de reg al conjunt del territori, hipotèticament de regadiu (que faci efectiva l'adhesió al regadiu corresponent), tot preveient una dotació màxima de 3.500 m³/s per parcel·la.

Preveure una fórmula de repartiment de drets i deures que permeti compensar les parcel·les amb limitació de drets de regadiu (derivades de ZEPA o altres) per tal d'evitar el mecanisme poc o gens creïble de les compensacions permanents per no regar, i donar sortides productives reals i vàlides a mig i llarg termini als agents territorials.

La fórmula podria basar-se en compensacions entre parcel·les a partir del cànon base de regadiu, compensacions entre propietats amb parcel·les subjectes a diferents drets o altres mecanismes de compensació similars. El cost diferencial d'aquesta/es fórmules hauria de ser assumit a través de les diferents fonts de finançament públiques (PDR, ajuts agroambientals,...) i privades (contractes de custòdia, agroturisme,...) relacionades amb el medi ambient i l'agricultura.

3. DIMENSIÓ DE LA PROPOSTA:

3.1. El Parc Bio Alimentari de Catalunya: Situar els Plans d'Usos i Gestió dels ZEPA en un Pla d'Usos i Gestió general dels espais estèpics i, millor encara, una altra figura planificadora més àmplia i ambiciosa que permeti tenir en compte els condicionaments comuns de la seva gestió i no sigui un altre motiu de greuges comparatius i malentesos.

3.2.- Una regulació especial i específica per les ZEPA: Constatar que la valorització dels espais bio agraris, per la seva magnitud i la diversitat de situacions, requereix un model adaptable i un

mètode flexible de gestió. Els límits i les condicions han d'ésser ajustables als hàbitats naturals i a la resta de les condicions actives com el clima i població. Per aquest motiu es proposen unes alternatives tècniques i legislatives complementàries:

a) Emfasitzar els objectius de la gestió i el seguiment. Atès el nivell de coneixement actual, la concreció dels plans d'usos i gestió de les ZEPA només serà possible a través de les conclusions que permetrà l'experiència quotidiana de la gestió (tipus de cultius, reg, mosaic,...) amb un ens de gestió dinàmic.

b) Tenir en comte una "formula que permeti la adaptació flexible dels límits" de les ZEPA, tot adaptant-los al compliment dels objectius de manteniment de les espècies que justifica la declaració i als ritmes de la resta de condicions del sector.

c) Establir pautes flexibles i de gestió dinàmica de suport a l'activitat agrària i d'auto responsabilització dels pagesos, que facin realment viable la protecció de les aus. Pensar en la promoció i diferenciació dels cultius i promoció productiva en diversos segments, amb fórmules com la Custòdia del Territori,...i altres, atès que s'ha de definir, concretar i promocionar alternatives de cultius, d'agricultura ecològica i altres com slow food... i en especial de nous productes derivats.

d) Eines de promoció i suport de les tècniques de regadius avançats amb una composició de recerca integrada al procés.

e) Disposar d'un instrument institucional de gestió amb un banc de terres o similar, que permeti la intervenció en matèria de compra venda i/o arrendament, que faci més viables les permutes i la gestió de les estructures agràries implicades.

3.3.- Introduir els altres valors i potencials: Com son els factors derivats de la Cultura i el Paisatge (Catàleg de Paisatge, patrimoni cultural); del Desenvolupament urbà (Pla territorial Parcial); de la Promoció Turística (Patrimoni i Promoció); de la Recerca aplicada als regadius (IRTA); l'agricultura ecològica i de qualitat (slow food et alter); de la promoció d'una marca de qualitat Bio Alimentària.

4. EINA DE DEFINICIÓ I GESTIÓ:

4.1.- Fundació - Primera etapa. Ens de mediació i integració de propostes sectorials (seu UdL amb empresaris et alter).

4.2.- Segon etapa - Ens fort construït entre la Fundació i administracions que integri els diferents usuaris de l'aigua, la Comunitat de Regants i la UdL. Per definir el Parc Bio Alimentari cal que la Fundació posi el marc integral. Fer tot el procés de manera paral·lela a la tramitació del Pla Especial i/o dels Plans de usos i gestió de les zones ZEPA.

5. FINAL: Es una proposta oberta

TRANSVERSALITATS CATALANES

En el camí per tirar endavant les propostes de redreçament dels projectes hidràulics que es duen a terme o es plantegen a les Terres de Lleida, des del Compromís per Lleida s'estableix contacte amb les altres problemàtiques existents a nivell de Catalunya i s'obre la reflexió sobre la solució dels problemes de l'aigua a Catalunya. Es plantegen un seguit de propostes que impliquen també una nova visió i reflexió sobre el país.

Aigua per Unir, sessió Girona 15 de maig de 2010

(Trobada celebrada a Girona, 15 de maig 2010)



AIGUA PER UNIR:

UNA NOVA PROPOSTA PER A LA GESTIÓ DE L'AIGUA A CATALUNYA

JORNADA SOBRE LA GESTIÓ DE L'AIGUA A CATALUNYA

Data: Dissabte 15 de maig de 2010, al matí
Lloc: Casa de Cultura, Plaça Hospital, 6. Girona
Horari: 10-14 h
Presenta i modera: Marta Payeró, alcaldessa de Verges

Objectius

* Donar a conèixer a l'opinió pública les possibilitats que existeixen a Catalunya per una gestió més raonable dels recursos hídrics del país i amb un benefici indiscutible per al territori, superant aquelles visions immobiliàries que lluny de solventar els problemes impossibiliten la seva resolució.

* Formalitzar i fer pública la sintonia entre Compromís per Lleida i Plataforma del Ter en quant a aquest nou enfoc de la gestió de l'aigua a Catalunya, a través de proposta "Aigua per unir", que es farà circular a àmplies capes de la societat per a la recollida de comentaris, crítiques, anàlisis i adhesions, si s'escau.

Ponents

Ignasi Aldomà i Buixadé: Professor associat del Departament de Geografia i Sociologia de la Universitat de Lleida i promotor del Manifest de Vallbona i de Compromís per Lleida.

Joan Armengol i Bachero: Catedràtic d'Ecologia de la Universitat de Barcelona i codirector del Grup d'Excel·lència de la Generalitat de Catalunya sobre dinàmica fluvial "FLUMEN" de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i de la Universitat de Barcelona (UB).

Francesc Camps i Sagué: Enginyer agrònom, alcalde de Celrà, president del Consorci Alba-Ter i president de la Plataforma del Ter.

Carles Conill i Vergés: Enginyer de camins, canals i ports i gerent de l'Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Josep Maria Escribà i Bonastro: Pagès i promotor del Manifest de Vallbona i de Compromís per Lleida.

Joan Gaya i Fuertes: Enginyer industrial i expert en gestió de l'aigua.

Programa

10:00 – 10:10 – Benvinguda i presentació de la Jornada

10:10 – 10:30. *Joan Gaya:* Els fonaments oblidats de la gestió de l'aigua a Catalunya

10:30 – 10:50. *Carles Conill:* La gestió de la sequera del 2007-2008 a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

10:50 – 11:10. *Francesc Camps:* El riu Ter, de la sequera meteorològica a la sequera permanent

11:10 – 11:50 Pausa cafè / Atenció a la premsa

11:50 – 12:10. *Joan Armengol:* Evolució històrica dels recursos del riu Ter i previsions de futur

12:10 – 12:50. *Ignasi Aldomà i Josep Maria Escribà:* El Compromís per Lleida, una nova visió de la gestió de l'aigua i del territori a Catalunya

12:50 – 14:00 Lectura de la proposta "Aigua per Unir" i debat / col·loqui

Plantejament d'una proposta per a la gestió de l'aigua a Catalunya

En la jornada de Girona es sotmet a discussió una proposta conjunta per a la gestió de l'aigua a Catalunya:

AIGUA PER UNIR: UNA NOVA PROPOSTA PER A LA GESTIÓ DE L'AIGUA A CATALUNYA

En els darrers anys a Catalunya s'han accentuat les ocasions en les quals els serveis s'han col·lapsat o arribat al llindar del col·lapse, tot posant de relleu serioses mancances estructurals. Tots hem trobat motius per anar en contra, però en poques ocasions ens hem unit per proposar i recolzar

solucions, ni tan sols allò que podia ser necessari o fins i tot imprescindible. Però les diverses circumstàncies actuals, començant per la important crisi econòmica i acabant per la immensa fatiga de la societat, fan que calgui arraconar pràctiques i plantejaments estèrils i que sigui urgent generar solucions d'ampli consens per a resoldre els gravíssims problemes que té el país; l'aigua n'és un.

El creixement de l'àrea metropolitana de Barcelona dels darrers 50 anys no es pot explicar sense fer esment del transvasament del Ter, que ha donat de beure a la creixent població que s'hi ha concentrat, alhora que ha atès la demanda generada per la important activitat econòmica de la zona. Tot i que la filosofia inicial era emprar per a aquest abastament l'aigua retinguda pels embassaments i que tradicionalment ocasionava problemes d'inundacions a Girona, la realitat dels darrers anys és que l'àrea metropolitana de Barcelona s'ha abastat i continua encara abastant-se molt més sovint del que seria desitjable del cabal de manteniment del riu Ter.

Entre finals de 2007 i inicis de 2008, exhaurits els rius Ter i Llobregat, l'àrea metropolitana de Barcelona va estar en risc real de desabastament. No és fàcil imaginar les conseqüències socioeconòmiques de talls reals en el subministrament d'aigua a la principal àrea productiva tant de Catalunya com d'Espanya, però és evident que haurien estat molt severes. Des d'aleshores, s'ha construït una planta dessalinitzadora al Prat de Llobregat i una segona està en construcció a Blanes, per reforçar amb un màxim de 3 m³/s un abastament com el de l'àrea metropolitana de Barcelona que en necessita 15 m³/s, per la qual cosa en cas de sequera extrema tan sols representa un allargament de l'agonia a l'espera de les pluges salvadores. La garantia d'abastament de l'àrea metropolitana, de la seva gent i de l'activitat que s'hi desenvolupa, continua essent precària.

Catalunya té aigua suficient com per abastar la seva capital amb majors garanties i sense haver d'eixugar cap riu. Cal però una visió àmplia i generosa, de reequilibri territorial, com la que fem amb aquesta proposta. La gestió de l'aigua s'ha de plantejar en l'òptica de resoldre problemes, per enfortir la societat i per unir-la, no per separar-la i enfrontar-la.

La nostra proposta, que fem pública a la societat catalana per al seu debat lliure, obert i democràtic, passa per solucionar els problemes d'aigua de la Catalunya metropolitana, tot pensant en una solució estructural i a mig i llarg termini del conjunt dels problemes de l'aigua del país i tenint en compte el creixement equilibrat del conjunt de territoris que el componen i les garanties d'un funcionament ambientalment correcte del cicle de l'aigua. Per tot això considerem que:

1. Ateses les interrelacions humanes i econòmiques actuals, la garantia d'abastament d'aigua de l'àrea metropolitana de Barcelona no solament és necessària per al desenvolupament de la metròpoli, sinó pel del conjunt de Catalunya. Però, al mateix temps, l'abastament d'aigua de Barcelona es pot i s'hauria d'aprofitar per reforçar els vincles i el desenvolupament de la resta de territoris.
2. La garantia de l'abastament de Barcelona, així com d'altres àrees costaneres amb un subministrament problemàtic, implica posar en marxa una diversitat de solucions que ja s'han posat sobre la taula, entre les quals les plantes dessalinitzadores en representen una més. Es fa necessari completar la interconnexió entre conques, amb les transferències d'aigua corresponents per tal d'assegurar i garantir un bon subministrament en el conjunt del territori.
3. Els regadius de Lleida, que representen de llarg el principal consum d'aigua de Catalunya, tenen un ampli marge per a la modernització i la seva agricultura per a la racionalització dels cultius. La millora del regadiu de Lleida pot facilitar els recursos per a l'estabilitat de l'abastament de l'àrea metropolitana; per arribar-hi es disposa de les disponibilitats financeres que poden sortir

del mateix abastament de Barcelona, les quals haurien de servir per altres projectes territorials a Ponent.

4. La interconnexió i la diversitat de solucions per a l'abastament de Barcelona i les àrees deficitàries litorals s'ha de fer en qualsevol cas tenint en compte la garantia del correcte funcionament del cicle natural de l'aigua i del manteniment dels medis continentals humits, tot preveient en particular l'eliminació de la sobreexplotació actual dels rius Ter i Llobregat.

5. En el sentit anterior cal portar una atenció especial a la conservació i regeneració dels cursos baixos del riu Segre i Ebre i en particular al manteniment de les qualitats i equilibris ecològics del Delta de l'Ebre, tot assegurant els cabals que ha de facilitar el conjunt de la conca i l'execució dels projectes de restitució de sediments.

Per tot plegat els membres del Compromís per Lleida i de la Plataforma del Ter que hem organitzat aquesta jornada sotmetem a la societat civil catalana i als seus representants polítics una proposta de racionalització dels recursos hídrics a Catalunya compromesa, solidària i necessària. La solució del problema de l'aigua es troba a Catalunya i la solidaritat entre catalans farà que l'aigua ja no serveixi per separar, sinó per unir.

Girona, 15 de maig de 2010

Aigua per unir, sessió Lleida, 18 setembre 2010



Compromís per Lleida

Aigua per unir

Dissabte 18 de setembre, 10 a 14 hores matí Sala Víctor Siurana de la Universitat de Lleida (UDL)

10 matí. Sessió Aigua per unir

Benvinguda i obertura acte: **Ramón Roca**, president Consell Social de la Universitat de Lleida

Moderador: **Ares Escribà**, Cap d'Informatius de Lleida TV

Josep Dolz, Flumen Universitat Politècnica de Catalunya [La Catalunya hidràlica desequilibrada](#)

Francesc Camps, alcalde de Celrà i president de la Plataforma del Ter [El Ter demana un canvi](#)

Joan Gaya, gerent Consorci per a la Gestió Integral d'Aigües de Catalunya [Entre l'aigua recurs i l'aigua medi](#)

Josep Ma Escribà, Compromís per Lleida [Manifest de Vallbona- Compromís per Lleida- noves opcions per Catalunya](#)

11,30 matí. Pausa cafè.

12 matí. Taula rodona: Un nou relat per Catalunya més enllà de Barcelona

Moderador: **Francesc Canosa**, periodista

Antoni Puigverd, periodista i escriptor **Germà Bel**, economista

Ferran Sàez, filòsof i articulista **Enric Juliana**, periodista

13,30 migdia. Tancament de l'acte, **Ignasi Aldomà** professor Universitat de Lleida i membre Compromís per Lleida

Lloc: Rectorat de la Universitat de Lleida, Sala Víctor Siurana, Plaça Víctor Siurana, 1. Lleida

Tancament Acte Compromís per Lleida 18 setembre 2010 (I. Aldomà)

Primer: Donar gràcies de la seva participació i la seva expressió lliure que ens ha de servir per avançar en el progrés i la governança del país. Després: Remarcar l'esperit del Compromís per Lleida que reivindicuem i que ens ha portat a l'organització d'aquesta trobada:

1. No som venedors d'aigua (l'aigua és un bé públic que no es troba a les nostres mans); al contrari: ens preocupa la deriva actual del projecte Segarra-Garrigues que sembla dur inexorablement l'aigua cap a Barcelona .
2. Ens interessa, sobretot, un futur qualitativament millor per a les terres de Lleida; per a la seva pagesia que necessita uns regadius moderns, per a l'agroindústria que ha de ser més competitiva, per a la Universitat que ha de ser internacional i no es pot conformar amb sobres, per a uns serveis i equipaments de país i projecció internacional,... i aquest és l'objectiu que ens guia.
3. I demanem també una concepció diferent de Catalunya per a que la nostra proposta sigui viable possible, una concepció en la qual estem naturalment interessats el 30% de catalans que no vivim a la regió metropolitana i en el marc de la qual ens trobem avui de manera expressa amb la gent de Girona i també amb la gent vinguda avui de Barcelona (molts d'ells originaris d'aquestes terres).
4. I és en aquest marc (i no en els dels fets consumats, ni les urgències) que hem d'avançar en una solució general per a un tema clau com és l'aigua; per fer un país més plentòric (econòmicament, socialment, culturalment, políticament i mediambientalment), que és la base indispensable d'un major benestar i compromís dels seus territoris i els seus habitants.

La informació més detallada sobre el Compromís per Lleida i darreres sessions es pot seguir a les webs:

<http://www.ccoo.cat/lleida/aspnet/noticia.aspx?id=114165>

<http://twitter.com/ateneugirona/statuses/29516985721>

El Compromís per Lleida debate la necesidad de un pacto para Catalunya en torno a los escasos recursos hídricos

Mutualidad catalana



Ferran Sáez, Antoni Puigverd, Francesc Canosa, Germà Bel y Enric Juliana, en la jornada del Compromís per Lleida

PAU ECHAUZ
Lleida

El agua como elemento de debate para unir sinergias entre territorios; la necesidad de un diálogo desde la sociedad civil para un pacto catalán del agua basado en la mutualidad, sin prisas ni urgencias que se olvidan al día siguiente de que se acabe la sequía y el eco de la eterna polémica entre lo rural y lo urbano. Son algunas de las conclusiones que se pudieron oír ayer en la Universitat de Lleida en una jornada organizada por el grupo de opinión Compromís per Lleida.

Los trasvases, las necesidades de abastecimiento del área metropolitana de Barcelona, el impacto medioambiental, pero también la frustración que puede provocar la culminación del canal Segarra-Garrigues sin que pueda regar muchas fincas fueron algunos de los aspectos que trataron los ponentes, entre los que se encontraban representantes de entidades como la Plataforma del Ter, el instituto Flumen de la Universitat Politècnica de Catalunya o el Consorci per a la Gestió

La plataforma leridana defiende una nueva concepción 'mutualista' del territorio

Integral d'Aigües de Catalunya. Todos coincidieron en la necesidad de que el agua, como bien escaso, debe administrarse con inteligencia y equidad.

Desarrollar el concepto de mutualismo para conseguir un pacto del agua entre territorios afectados por el mismo interés y riesgo, que proteja intereses comunes y en la proporción adecuada a cada uno de ellos, fue una de las conclusiones, apuntada por Antoni

Puigverd. Según el escritor, la Catalunya que dibuja el Compromís per Lleida es la de mitos y modelos agotados como el del Empordà o la Barcelona olímpica pero no enfrenta territorios sino que, a partir de cómo asegurar el agua, "propone una nueva mutualidad colectiva". En este sentido, la contrapunto con el No de les Terres de l'Ebre.

Para el director adjunto de *La Vanguardia* Enric Juliana, "la mutualidad catalana, el intercambio de intereses, podría ser más justa e igualitaria que el viejo concepto de solidaridad, desgastado de tanto manosearlo". Juliana advirtió que "asistimos a una exacerbación

Corredor hidráulico desde los Alpes hasta Catalunya y Castellón

■ El ingeniero de Flumen, organismo de la UPC, Josep Dolz, volvió a plantear en el debate la posibilidad de un futuro trasvase del Ródano, ya que las autoridades francesas han anunciado su intención de construir un canal desde Montpellier hasta Perpignan, a 80 kilómetros de la frontera. En este sentido, apuntó que si se apoya el corredor mediterráneo entre Valencia y Catalunya también puede hacerse llegar el agua desde "la fábrica de agua más importante de Europa, los Alpes, hacia Catalunya y Castellón". Por su parte, el gerente del Consorci per a la Gestió de les Aigües, Joan Gaya, advirtió que el agua se encarecerá y habrá que estudiar cómo trasladar el coste de las infraestructuras al consumidor. / Pau Echauz

de los intereses locales bajo el imperio de los intereses globales". A su juicio, el Compromís habla de una nueva época. "Estamos ante una interesante propuesta, que contrasta con la creciente atonía y descapitalización política de la ciudad de Barcelona".

Sobre el mismo tema, el filósofo Ferran Sáez opinó que hay una nueva relación entre la ciudad y el mundo rural, una aproximación entre la capital y las comarcas en la que Barcelona "ha ido perdiendo los rituales del poder". El economista Germà Bel reivindicó su pertenencia a las Terres de l'Ebre y fue el único que se mostró partidario de las veguerías. Las comarcas del sur de Catalunya "son un territorio centrifugado: Tarragona no ha sido su capital y Barcelona no se ha interesado nunca por nosotros". Según Bel, el Ebro vive gracias a un tejido empresarial y productivo en el que el sector público tiene poca incidencia. "De ahí la importancia de tener una veguería, una institución propia", reivindicó.

Según Ignasi Aldomà y Josep Maria Escrivà, del Compromís per Lleida, Catalunya debería contemplar con interés las posibilidades de desarrollo de la nueva área que se dibujará con el canal Segarra-Garrigues, "más allá de considerar que el agua acabará yendo hacia Barcelona". Ante un país volcado hacia la costa, Escrivà entiende que las comarcas de Lleida "pueden ser una nueva California interior, el centro de una biorregión que implique un nuevo desarrollo rural". El geógrafo Ignasi Aldomà advirtió de los interrogantes que todavía tiene el proyecto del Segarra-Garrigues, pensado sólo para regar sin que se hayan evaluado las posibilidades industriales abriéndolo a otros sectores económicos. El alcalde de Celrà, Francesc Camps, justificó la necesidad de un pacto poniendo como ejemplo el Ter, que abastece en un 76% de su agua a Barcelona y que en un año puede llegar a incumplir el caudal mínimo hasta 347 días. ●